

Prekinimo SZDL o uresničevanju reforme verigo!

Čprav so dosedanja prizadevanja za zatiranje tuberkuloze v naših krajih uspešna, vendar ta nadloga človeštva še vedno predstavlja veliko nevarnost za vse. Zato je tudi letos jugoslovanski RK v protituberkuloznem tednu opozoril vso javnost, da mora z združenimi močmi sodelovati pri načrtnem in doslednem boju, s katerim se naša protituberkulozna služba vztrajno in vsestransko postavlja po robu vsem onim činiteljem, ki na zapleten in skrit način omogočajo, da se zmaga nad tuberkulozo izmika.

Na sodobne načine odkrivamo in iščemo nove bolnike; z vso doslednostjo jim je omogočeno pravilno zdravljenje tako v bolnici kot doma. Sistematično poskušamo pred tuberkulozo zaščititi zdravo prebivalstvo zlasti v ogroženem okolju, pa kljub vsemu ni pravega uspeha. Zakaj? Osnovni vzrok je v naravi bolezni, tuberkuloza je nalezljiva. Če bi ostal samo še en tuberkulozni bolnik neozdravljen, bi ta predstavljaval izvor okužitve — začetek ponovnega pomora novih in novih bolnikov. Imamo pa še dosti že znanih bolnikov, iščemo še nove bolnike in jih čimprej in kar najbolj dostledno zdravimo, da se tako izognemo usodnim posledicam zdravljenja — rezistenci. Zdraviti jih moramo zaradi njih samih, predvsem pa zato, da prenehajo biti nevarni za zdravo okolico, ko ozdravijo, da prenehajo biti izvor okuževanja. Tuberkulozni bolnik postane zdrav ne samo takrat, ko se sam dobro počuti, ko na pljučih ni več bolezenskih sprememb, ampak je resnično zdrav šele takrat, ko tudi ne izloča več bacilov tuberkuloze. Za uspešno zdravljenje tudi ni dovolj, da bolnik dobiva zdravila. Bolnik sam mora biti kooperativen; brez njegovega resničnega in vsestranskega sodelovanja pri zdravljenju ne more biti trajnega in popolnega uspeha. Saniranje tuberkuloze pa ni samo zdravstveni, pač pa vsedružbeni, zlasti še socialni in vzgojni problem.

Le družba s svojimi strokovnimi službami in organizacijami, med katerimi je RK važen usmerjevalec in v mnogem tudi izvajalec enotnega boja proti TBC, bo z doslednim in vztrajnim delom lahko prekinila verigo prenašanja okužbe in s tem rešila človeštvo tuberkuloze.

Veriga pa se sama ne bo prekinila. Nasprotno — prekiniti jo mora vsa družba v tesnem sodelovanju!

Primarij
dr. Ivo Smrečnik

Vreme

OD 21. SEPTEMBRA
DO 3. OKTOBRA
Padavine z ohladitvijo
se pričakujejo okrog 29.
septembra in zlasti 2. oktobra. V ostalem lepo vreme.

D. V. M.

SZDL o uresničevanju reforme

V sredo, 15. septembra, je bilo v Trebnjem posvetovanje predsednikov in sekretarjev dolenskih občinskih oborov SZDL s predstavniki Glavnega odbora Socialistične zveze Slovenije. Pogovarjali so se o aktualnih političnih problemih pri izvajanju gospodarske reforme in o pripravah na konferenco krajevnih in občinskih organizacij SZDL ter na VI. kongres Socialistične zveze Slovenije, ki bo predvidoma marca prihodnje leto.

Po besedah predsednikov občinskih odborov SZDL Crnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje občani na Dolenjskem ocenjujejo izvajanje gospodarske reforme in čedalje bolj razumevajo njene namene, kar kažejo v zadnjem času vsebinsko dobre poglobljene razprave, zlasti še v delovnih kolektivih, pa tudi na javnih tribunah, ki so jih organizacije SZDL pripravile skoraj v vseh večjih krajih in vaseh.

V vseh dolenskih občinah tudi ugotavljajo, da so se delovne organizacije intenzivneje lotile odkrivanja in izkoriščati notranje rezerve z željo, da bi dosegli čim večjo in čim ce-

nejšo proizvodnjo. Zanimivo je, da povsod zaznamujemo izredno izboljšanje delovne discipline in zmanjšanje izostankov z dela bodisi zaradi bolezni, bodisi iz drugih razlogov. Tako se je n. pr. v občini Crnomelj v dveh mesecih znižalo število odsotnih z dela zaradi bolezni od 4,5 na 3 odstotke.

V rapravi so nadalje poudarili, da uresničevanje gospodarske reforme ni vplivalo na odpuščanje večjega števila zaposlenih in kaže, da tudi v prihodnje ne bo. Ugotavljajo namreč, da se je gibanje in prelivanje delovne sile precej umirilo. Glede osebnih dohodkov so povedali, da so jih gospodarske organizacije povečale v glavnem le za višino zmanjšanih prispevkov. Marsikje, predvsem v novomeški občini, pa še toliko ne, medtem ko v družbenih službah, razen redkih izjem, osebnih dohodkov sploh še niso povečevali.

Ko so govorili o zmanjševanju proračunske potrošnje, so poudarili, da prosveti in kulturi ne bi smeli zmanjševati sredstev, ker je ta družbena dejavnost na Dolenjskem že sedaj razmeroma slabo razvita.

Ob koncu posvetovanja so omenili še priprave na bližnje konference krajevnih in občinskih organizacij SZDL, ki jih bodo imele povsod od oktobra do decembra. Na njih bodo v okviru priprav na VI. kongres SZDL Slovenije spregovorili predvsem o uresničevanju gospodarske reforme v praksi ter delovanju in nadaljnjem utrjevanju samoupravljanja na vseh področjih.

PRED PRAZNIKOM KOČEVSKE OBČINE

Krajevna organizacija ZB v Livoldu pri Kočevju pripravljajo za letošnji občinski praznik — 3. oktober — odkritje spomenika. Spomenik, za katerega je zbrala sredstva krajevna organizacija ZB Livold, bodo postavili predvidoma že ta teden, potem pa bo potrebno še dokončno urediti okolico. Odkritje spomenika pri križišču v Livoldu bo združeno z glavno proslavo občinskega praznika. Razen govora bo na programu proslave še kulturni spored (godba, pevci, recitacije). Na predvečer proslave bo v Kočevju najbrž nastopilo ljubljansko Mestno gledališče, v Livoldu pa gledališče kočevske »Svobode«.

S SEJE OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS V SEVNICI

Javna kritika negativnih pojavov koristnejša od administrativnih ukrepov

Prejšnji teden je bila v Sevnici seja občinskega komiteja ZKS. Ugotovili so, da je bil njihov teren za gospodarsko reformo politično dobro pripravljen, čeprav se je zgodilo, da so celo nekateri

komunisti govorili tako, delali pa drugače. Natančne analize o izvajanju reforme bi bilo treba obdelati na debatih sestankih in vse negativne pojave ostro obsoditi. Nismo zadovoljni z delom

sindikata, saj pogrešamo njegovo sodelovanje pri iskanju možnosti za notranja premeščanja in pri zmanjševanju administrativnega kadra, ki naj bi se zaposlil v proizvodnji. Tudi zavod za zaposlovanje delavcev ni storil pri tem vsega, kar od njega upravičeno pričakujemo. — Pri iskanju notranjih rezerv bo najbrž treba spremeniti tudi strukturo organov občinske skupščine. Kdor bi bil ovira na tej poti, bo moral biti brezpogojno zamenjan!

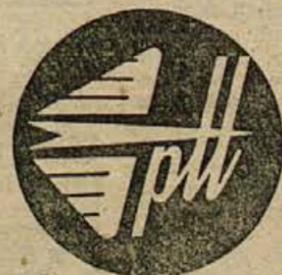
Izvajanje rebalansa občinskega proračuna bo še bolj

(Nadaljevanje na 2. str.)

V nedeljo: II. zbor mladine dolenskega PTT podjetja

Mladinski aktiv pri PTT podjetju Novo mesto je že lani na I. zboru mladine PTT pokazal, kako prizadevno skrbi za strokovno vzgojo svojih članov in hkrati za prijetno zabavo ter oddih. V nedeljo, 26. septembra, se bo mladina PTT podjetja Novo mesto spet zbrala, tokrat v Kostanjevici na Krki. Njeno drugo srečanje se bo začelo ob 9. uri dopoldne, ob 9.30 bodo položili venec pred spomenik padlih borcev NOV, ob 10.13 pa bo začetek II. zbora in tekmovanja. To-

krat bodo udeleženci zbora odgovarjali na vprašanja iz poslovnega poročila podjetja za I. polletje 1965, poznati morajo glavne podatke iz gospodarskega plana podjetja PTT Novo mesto za letošnje leto, pomerili pa se bodo tudi v spretnostnem streljanju zračno puško, v šahu in peš hoji mladih pismonoš. Mehaniki bodo razen tega

tekmovali v izdelavi forme za telefonski aparat. Z razglasitvijo tekmovalnih uspehov in podelitvijo nagrad bo resni del tekmovanja zaključen, po skupnem kosilu pa čaka udeležence zbora še prijetna zabava.

Vida Tomšič danes v Sevnici

Danes ob 17. uri bo v Sevnici razširjena seja občinskega odbora SZDL, na kateri bo prisotna tudi Vida Tomšič, predsednica glavnega odbora SZDL Slovenije. Povabili so jo predvsem za radi tega, ker bodo na dnevnem redu problemi zaposlenih žena. Konferenca za družbeno aktivnost žensk je pripravila za to priložnost obsežno analizo položaja žena v občini in pričakuje, da bo

do na današnji seji sprejeli marsikak koristen sklep v zvezi z zaposlovanjem, varstvom predšolskih in šolskih otrok, družbeno prehrano in organizacijo najpotrebnejših servisov.

Dobro bi bilo tokrat prelistati zapisnike prejšnjih plenarjev SZDL in ugotoviti, če so bili tovrstni predlogi in sklepi sploh upoštevani, in kje tiče vzroki za zanemarjanje »ženske« problematike.

Zadovoljiv izvoz celuloze in papirja iz Krškega

Tovarna DJURO SALAJ iz Krškega ne proizvaja papir samo za domači trg, temveč ga precej tudi izvažajo v tuje

države. Izvoz papirja narašča, nekoliko pa je nazadnje izvoz celuloze, odnos med njima pa seveda niha. V prvih 8 mesecih letošnjega leta je podjetje izvozilo že za milijon dolarjev celuloze in papirja. Največ blaga gre v Italijo in Avstrijo, nekaj pa tudi v azijske države. Devizna sredstva tovarna nujno potrebuje za nakup reprodukcijskega materiala, ki ga mora v glavnem uvažati. Izvoz doslej ni bil v celoti dosežen, saj je imelo podjetje v prvih mesecih 1965 silne težave zaradi pomanjkanja lesa. Če ne bodo podobne težave spet nagajale, bo plan izvoza do konca leta skoraj v celoti uresničen.

Pavk.

Postavljen temeljni kamen za novo metliško šolo

Včeraj je Metlika doživela svoj veliki dan, ko so na svečan način pričeli graditi novo, sodobno osemletko. Nad domom Partizana se je ob 10. uri zbrala množica domačinov in predstavnikov oblasti ter družbeno političnih organizacij, nakar je ljudski poslanec Niko Belopavličič zastavil temeljni kamen za novo šolo.

Sergej Kraigher med kmeti v Posavju

Zvezni poslanec Sergej Kraigher se je v soboto popoldne zadržal v daljšem razgovoru s skupino kmetov iz brežiške občine. Zanimal se je za položaj kmečkih proizvajalcev v novih gospodarskih pogojih, za dobre in slabe strani kooperacije z zadrugami, za potrebe po mehani-

zaciji in podobno. V razgovoru so sodelovali malone vsi prisotni kmetje in skušali tov. poslanca kar najbolje seznaniti s težavami, s katerimi se dnevno srečujejo.

V ponedeljek se je tov. Kraigher sestal s kmeti - kooperanti na Bučki, kjer je potekal razgovor s prav

tako vsebino. Kmečkim proizvajalcem je nakazal pomen reforme za stabilizacijo gospodarstva in poudaril pomen pravih kooperacijskih odnosov med kmetom in zadrugo. Kmetovalci so bili z obiskom tov. Kraigherja zelo zadovoljni in ga bodo tudi sami še povabili medse.

SENZACIONALNO ODKRITJE NA MIRNI

Ko se je pleskarjem, ki obnavljajo notranjščino mirenske župnijske cerkve, 7. septembra pod beležen na stropu ladje in prezbiterija pokazala nekakšna slikarja, ni nihče pričakoval, da so našli pomemben kulturni spomenik, kakršnega na Dolenjskem do sedaj še nismo poznali. Strokovnjaki zavoda za spomeniško varstvo, ki so takoj naslednji dan prišli na Mirno, zatrjujejo, da gre za freske izredne kvalitete in vrednosti, ki jih lahko primerjamo z znanimi freskami v Hrastovljah. Na sliki: restavrator Viktor Snaj pri delu pod oboki prezbiterija na polju št. 18. Poročilo o odkritju na Mirni berite na 5. strani!

Prihodnji teden v našem listu:

- Praznik kočevske občine
- Zaradi vajencev nas bo še bolela glava
- Nova šola — pa to je salon!
- »Če mi lučka ne gorl...«
- »SLOVENIJA-VINO« odgovarja
- »Ne vemo, koliko je vredno«

JAVNA KRITIKA NEGATIVNIH POJAVOV

(Nadaljevanje s 1. str.)

zaostrižilo težak položaj, ki ga čedalje bolj prizadeva rastoči primanjkljaj v socialnem zavarovanju. Do julija je znašal primanjkljaj 13 milijonov, v septembru pa že 24 milijonov dinarjev! Ker produktivnost le počasi raste, bo treba iskati dodatna sredstva ta, kjer se bodo večali stroški! Skodljivo bi bilo zgledovanje po drugih komunah in podjetjih: sredstva se ustvarjajo doma, zato moramo tudi gospodariti po lastnem preudarku!

Težko razumemo neresen odnos matičnih podjetij do svojih obratov: METALNE iz Maribora do obrata v Krme-lju ter KONUSA do JUGOTANINA in Gozdnega gospodarstva.

Zaskrbljujoč je tudi precejšen odliv sredstev, ki bi jih lahko ustvarila trgovska podjetja v komuni — v druge občine. Še posebej je to občutno po vaseh. Trgovsko podjetje nima konkurence, zato ne ustrežate niti izbira niti postrežba.

Osebnih dohodki so se v sevniški občini dvignili za 10 do 20 odstotkov. Zaradi nizke akumulativnosti pa je lestvica bolj zgoščena okrog spodnje meje. O tem vpraša-

nju je občinska skupščina sklicala poseben razgovor tudi s proračunskimi potrošniki. Čudno je, da se predstavniki zdravstva tega sestanka sploh niso udeležili.

Precej mladine, ki je letos končala osemletko, ni našlo mesta za učenje poklica. Zavod za zaposlovanje delavcev bi moral sodelovati z zavodi v drugih središčih, saj ne moremo pričakovati, da bi lahko sevniška industrija vsako leto vsrkala vso mladino, ki želi iti v uk. Kmetijska za druga bi morala usmeriti več mladih ljudi v sadjarsko šolo v Krškem, kamor je letos poslala samo 3 učence, čeprav bi takšen kader nujno potrebovali.

Se vedno se oportunisti v nekaterih podjetjih branijo strokovnih kadrov: dogaja se, da so jim celo pričeli odtegovati štipendije! Posebno skrb bi morali posvetiti diplomantom, za katere včasih »ne najdejo delovnega mesta«. Tako smo ob ljudi, ki smo jih s težavo gmotno podpirali, če na njihove napore pri studiju sploh ne pomislimo. Take pojave je treba ostreje obsoditi, po tehtnem preudarku seveda, kako se je novi strokovnjak vživel na delovnem mestu in v podjetju nasploh. A. Z.

Vedno več vlomnih tatvin v stanovanja

V zadnjem času je bilo več vlomov v zasebna stanovanja. 7. septembra je bilo vlomjevo v stanovanje Viktorja Za-

platarja v Mokronogu in Leopolda Žužka na Vrhu pri Trebelnem, kjer je bilo odnesenih več oblačil.

10. septembra je bilo vlomljeno v vasi Omota pri Semiču v stanovanje Jožeta Ivančiča in Vincenca Malnarica ter na Cerovec v stanovanje Antona Pluta. Tudi tu so bili ukradeni razni predmeti in denar. 14. septembra je bil ukraden denar tudi na škodo Nika Veseliča iz Fučkovec in Rudolfa Vardijana iz Dolenjcev pri Adlešičih.

Ker so bile vse navedene tatvine storjene čez dan, ko so bili ljudje na poljih, sklepa, da gre za iste storilce. Poizvedbe so v teku. Uslužbenci UNZ Novo mesto prosijo občane, naj sporočijo najbližji postaji LM, če so v omenjenih dneh opazili sumljive ljudi.

• Tudi v Ribnici že gradijo novo šolo

Za gradnjo nove osnovne šole v Ribnici so medtem uredili vsa tehnična kot finančna vprašanja in pred dnevi so šolo že začeli graditi. Postavilo jo bo Dolenjsko gradbeno podjetje iz Grosuplja, ki je dalo najboljšo ponudbo. Tako bodo uresničene dolgoletne želje ribniškega šolskega okoliša, pogoji za vzgojo pa bodo v sodobnih učnih prostorih veliko boljši, kot so bili doslej. Upamo, da bo zidarjem zdaj pomagalo predvsem lepo vreme, da bodo letos opravljena predvidena dela pravočasno. K. O.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Vojna med Indijo in Pakistanom se čedalje bolj zapleta. Zdaj postaja možno celo tisto, za kar so sprva v Indiji mislili, da ni možno, da bi namreč prišla Indija v ogenj dveh front: ene proti Pakistanu in druge v Himalaji proti LR Kitajski.

V Pekingu so sicer že na začetku odločno podprli Pakistan v njegovih zahtevah glede Kašmira, vendar na splošno niso pričakovali, da bo kaj več iz tega kot same besede in deklaracije. Pretekli teden pa je Peking poslal New Delhiju kratko malo ultimatum: v treh dneh je treba likvidirati vse vojaške objekte na meji med Sikkimom in Tibetom. Indijci so hitro odgovorili, da po njihovem mnenju ni na tej meji nič takega, kar bi moralo skrbeti Kitajce in naj privolijo v to, da bi ustanovili mešano komisijo. Ta naj si sama ogleda, kje je kaj takega in če je kaj takega, so Indijci tisto pripravljeno precej podreti. V Pekingu se s tem niso zadovoljili, ampak so poslali Indiji nov ultimatum: »Sploh se ne pogovarjamo o kakšni komisiji. To smo od Indije že večkrat zahtevali, pa ni bila nikdar pripravljena pogovarjati se o čem podobnem. Zdaj je prepozno. Naj podro utrdbe do srede te in te ure, sicer bo indijska vlada sama nosila vse hudo resne posledice svojega dejanja.«

Torej gre zdaj za Sikkim. To je majhna himalajska kraljevina, ki je malo večja kot pol Slovenije in ima komaj 175 tisoč prebivalcev. Prejšnja leta, ko je bil Tibet še samostojen, je peljala čez Sikkim glavna pot iz Indije v Tibet. Sicer pa je dežela v glavnem brez cest (vsega skupaj le 760 km), nima ne železnice ne letališča, kraljica pa je Američanka, ki jo je kralj spoznal v šoli. Dežela je indijski protektorat, glede notranjih zadev samostojen, zunanje posle pa vodi zanj Indija in tudi skrbi za njegovo varnost. Po zadnjih vesteh je

prislo v torek že do spopadov med indijskimi in kitajskimi enotami na meji med Sikkimom in Tibetom. Poročajo že o praskah v Ladaku, ki leži v indijskem delu Kašmira na meji proti Kitajski, in še na drugih delih indijsko-kitajske meje.

Torej so se v Pekingu odločili tudi za vojaško podporo Pakistanu s tem, da kanijo odpreti drugo fronto. Navsezadnje pa niti ni treba kdo ve kakšnih sil za to, saj je Himalaja brez poti in se armada,

Kitajski ultimatum

ki bi štela stotisoč in več mož, niti ne more gibati. Dovolj je, da odpro fronto na prelazih, pa bodo morali Indijci razcepiti svojo vojsko po dolinah, ki prihajajo s Himalaje, in tako oslabiti svojo fronto proti Pakistanu.

To bi bil, denimo, vojaški del vprašanja. Drugi del pa je političen, ki je morda celo važnejši. Kitajski gre predvsem za to, da bi Indija izgubila ugled v očeh azijskih in afriških držav kot dežela, ki je za koeksistenco le na besedah in ki tudi ne spoštuje načela samoodločbe narodov. Glede Kašmira zagovarja namreč Indija stališče, da je Kašmir sestavni del indijskega ozemlja in da zato ne more biti govor o kakšnem plebiscitu. Nasprotno pa zastopa Pakistan stališče, da je treba uresničiti resolucijo varnostnega sveta iz leta 1949, ki pravi, naj kašmirsko ljudstvo samo odloči o svoji usodi. Do tega ni prišlo, ker se Pakistan ni umaknil iz tistega dela Kašmira, ki ga je zasedel, in kar tudi zahteva resolucija varnostnega sveta. Tako ima Peking argument: Indija je proti samoodločbi

narodov. Taka poteza pa bi koristila Kitajski zlasti zdaj, v času priprav na drugo azijsko-afriško konferenco.

Druga stvar so posebni računi s Pakistanom. Le-ta je namreč član dveh zahodnih vojaških paktov SEATO in CENTO. S takšno podporo Pakistanu se hoče Kitajska prikazati kot edini nesebični bojevnik za pravice »napadenih«, odtegniti Pakistan zahodnemu vplivu ter ga pripeljati med »nove sile, ki se porajajo«. V ponedeljek so že bile v Pakistanu hude demonstracije, na katerih so razbili nekaj ameriških ustanov, kar je najpomembnejše: demonstrirali so pred sedežem OZN, vzklikali »novim silam« ter zahtevali izstop Pakistana iz OZN. Seveda po nekaj vzklikih na demonstracijah, še ni da bi sodil, kakšna je uradna politika, vendar so taka razpoloženja v Pakistanu že simptomatična.

Po drugi plati pa si ves svet želi, da bi bilo čimprej konec te vojne. Generalni sekretar OZN U Tant je pozval obe strani, naj ustavita ogenj; tako je storil tudi varnostni svet, ki je dejal, da pričakuje konec sovražnosti v sredo. V Indiji pravijo, da bi ustavili sovražnosti, če bo to storil Pakistan, hkrati pa obžalujejo, ker varnostni svet nič ne omenja Pakistane in mu ne priporoča, naj umakne »vtilotaplence« iz Kašmira. V Pakistanu pa pravijo, da poziv nič ne govori o plebiscitu v Kašmiru in da si bodo še vzeli časa za premislek ter šele nato odgovorili varnostnemu svetu.

Ob začetku zasedanja generalne skupščine OZN se je torej zgodilo še nekaj: oči sveta so bolj obrnjene v Indijo in Pakistan kot pa — v Vietnam.

Po zadnjih vesteh pa sta se tako Indija kot Pakistan v sredo zvečer po našem času odzvala pozivu varnostnega sveta ter ustavila sovražnosti.

Divji lovci v okolici Šentjerneja

Člani lovskih družin gorjanskega predela že dolgo zasledujejo divje lovce, ki nezakonito streljajo in drugače lovijo divjačino, vendar do nedavnega niso mogli nobenega prijeti. S pomočjo miličnika pa so na območju LD Orehovica 29. avgusta prijeli dva divja lovca: 36-letnega Martina Hudoklina iz Dol. Suhodola in 30-letnega Alojza Gorjanca s Tolstega vrha. Skupaj sta hodila na lov in si plen delila. Za lov sta si

nabavila različne dele za sestavljanje pušk. Tako je imel Gorjanc puško domače izdelave, sestavljeno iz stare lovske cevi kal. 16 in raketne pištole, Hudoklin pa je imel vdelano staro cev v glavo nemške brzostrelke.

Gorjanc je 27. 8. uplenil srnjaka, ki sta si ga s Hudoklinom razdelila. Priznala sta, da sta uplenila več kosov srnjadi ter hodila stalno na lov. Prijavljena sta okrog nemu javnemu tožilcu, puške pa so jima zasegli.

Precej manjši odkup prašičev

Navzlic obširnejšemu pogodbenu pisanju prašičev kot lani je odkup v žužemberški zadrugi v zadnjih dveh mesecih občutno upadel. Pogodbenu pisanje prašičev plačujejo po 450 dinarjev za kilogram, ker pri njih ne obračunavajo marže, ki jo pokrivajo iz dela premije. Pričakujejo sicer, da bo odkup v prihodnjih mesecih boljši, vendar več kot 70 odst. letošnjega plana najbrž ne bodo dosegli. Vzrok slabega odkupa je lanska decembrska in letošnja januarska za-

pora sejmish za pujske ter neskladje cen prašičev s cenami goved. Kmetovalci so se odločili za večjo rejo govedi v škodo prašičev. Gospodarska zbornica bi morala analizirati položaj in predlagati ustrezne ukrepe v prid nadaljnjemu razvoju prašičereje.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● **MOŽNOSTI TURIZMA.** »Čez 5 let bi lahko imeli od turizma 500 milijonov dolarjev deviznega priliva.« so zapisali novinarji, potem ko so poslušali pripoved dr. Jožeta Brileja. Imamo vse možnosti, samo izkoristiti jih je treba. V turizmu kot eno izmed pomembnih gospodarskih panog in s tem enega važnih elementov narodnega dohodka je treba investirati, da bi potem lahko vračal nekajkrat več. Izrabiti je treba vse skrite rezerve, predvsem tudi tiste večje in ne le manjše. Turizem je treba organizirati in skoncentrirati, pritegniti je treba čimveč tujih sredstev. Potem si lahko obetamo, da bo uspešno napredoval in da ne bomo dolgo zaostajali za drugimi na svetu.

Dr. Jože Brilej je na tiskovni konferenci tudi poudaril, da je turizem sestavni del prizadevanj gospodarske reforme. Kakor na drugih področjih, kot v industriji, kmetijstvu in drugje, tako je treba tudi v turizmu iskati možne rečitve le v okviru, ki ga predstavlja gospodarska reforma, se pravi v dobrem gospodarjenju in v konkurenčnosti v svetovnem merilu.

● **ZASEDANJE REPUBLISKE SKUP. SCINE.** Pred dnevi so zasedali zbori republiške skupščine. Na seji republiškega zbora so sprejeli zakon o spremembah zakona o gozdovih. V obrazložitvi je bilo rečeno, da so v preteklosti posvečali vso pozornost predvsem izkoriščanju, manj pa gospodarjenju z gozdnimi površinami. — Na seji prosvetno kulturnega zbora so med drugim poudarili, da se mora gospodarska reforma odražati tudi v boljšem delu na področju šolstva, prosvete in kulture. — V republiški

skupščini so sprejeli tudi zakon o proračunu in pri tem naglasili nujnost skrajnega varčevanja.

● **PREDSEDNIK TITO V SLOVENIJI.** Na poti z Brionov na Gorenjsko se je predsednik Tito ustavil tudi v Kopru, kjer se je zadržal dalj časa v prisrčnem pogovoru s predstavniki tamkajšnjega političnega in

Čez 5 let od turizma 500 milijonov dolarjev

javnega življenja. Naslednje dni je Tito obiskal še nekatere druge slovenske kraje.

● **NIC VEČ LESENIH VAGONOV.** Na vseh večjih progah odslej ne bodo več vozili vlaki, sestavljeni iz lesenih vagonov. Te dni bodo v Jugoslaviji ukinitili 56 vlakov. Železnica se je odločila za ta ukrep iz varnostnih razlogov. Hkrati je ta ukrep sestavni del prizadevanj za modernizacijo železnice.

● **SLOVENIJA CESTE NA KOROSKEM.** V okviru pomoči, ki jo nudi Slovenija sosednji Koroški pri premagovanju posledic nedavnih poplav, se mudi v Zgornji Ziljski dolini brigada strokovnjakov podjetja Slovenija ceste. Tam pomaga pri popravilu mostov, cest in drugih poškodovanih objektov.

● **DVA SIMPOZIJA V BEOGRADU.** Na enem so se sešli pravniki, ekonomisti, sociologi in zgodovinarji, da bi pretresli teoretične in praktične vidike družbene lastnine. Na drugem, ki ga prireja mednarodni statistični inštitut, so se zbrali strokovnjaki za statistiko. Za oba vlada v javnosti precejšnje zanimanje.

● **VEČJE POVRŠINE PSENICE.** Strokovnjaki menijo, da obstajajo letos ugodni pogoji za to, da bi povečali površine, zasejane s pšenico. Če bodo dobro pripravili setev, ob pravem času priskrbeli seme in umetna gnojila, potem se ni bati, da ne bi izpolnili plana, po katerem bodo zasejali s pšenico 2,1 milijona hektara površin.

● **ZAKAJ JE MANJ KROMPIRJA?** Letošnji pridelek krompirja je precej manjši, kot pa so predvidevali, in to zaradi deževnega poletja in deloma tudi zavoljo poplav. Posledice manjšega pridelka se kažejo v precej višjih cenah. Da bi preprečili spekulativno navijanje cen, predvsem pa, da bi zadovoljili vse potrebe potrošnikov, bo treba krompir uvoziti. Intervencija mora priti ob pravem času, ker sicer ne bo imela, kakor vemo iz izkušnje, pravega učinka.

● **UMRL JE KOMANDANT LEGENDARNE XIV. DIVIZIJE.** Jožeta Klanjska-Vasje ni več med nami. Ob njegovi prerani smrti so čutili boj ne le borci-partizani, ki jim je poveljeval na Stajerskem, Dolenjskem, Primorskem, ampak tudi drugi. To je izpričala tudi velika udeležba ljudi na pogrebu, kjer se je od Vasje v imenu vseh poslovil Janko Rudolf.

■ JUGOSLAVIJA UMAKNILA KANDIDATURO.

Tik pred dvajsetim jubilejnim zasedanjem generalne skupščine organizacije združenih narodov je bila na sedežu svetovne organizacije živahna diplomatska aktivnost okrog tega, kdo naj bi bil predsednik tega jubilejnega zasedanja. Navsezadnje sta se izkristalizirala dva kandidata: naš bivši zunanji minister Koča Popović ter italijanski zunanji minister Amintore Fanfani. Po dosednji praksi pri volitvah organov svetovne organizacije bi bila sedaj na vrsti za predsedniško mesto vzhodna Evropa in te države so se že sporazumele, naj bi tokrat kandidirala Jugoslavija. Okrog tega pa se je potlej spletlo precej spletk, češ da bo prišel na zasedanje tudi papež in da bi moral biti zato za predsedniško mesto sprebrčan katoličan. To bi pomenilo, da papež ne bi prišel na to zasedanje v poslanstvu miru, kar je izjavil na ekumenskem kongresu, marveč čisto v posvetni politični akciji. No, Jugoslavija je navsezadnje svojo kandidaturo umaknila, ker je praksa, da se organi svetovne organizacije volijo soglasno, ker pa se je pojavil še drugi kandidat, tega soglasja ne bi bilo več.

■ **PERONISTI NEREDI V ARGENTINI.** Te dni so se v Argentini spet začeli peronistični neredi. Vlada je prepovedala vse manifestacije peronistov ob dvajseti obletnici strmoglavjenja Perona z oblasti. Peronisti pa objavljajo, da se organizirajo in da bo Peron prej ali slej spet prišel nazaj v Argentino.

■ **NEUSPEL UDAR V IRAKU.** Komaj so v Iraku reorganizirali vlado, že je prišlo do državnega udara. Njegov voditelj je bil prav novi ministrski predsednik. Udar sicer ni uspel, četudi je bil še države prav takrat zdoma na konferenci šefov arabskih držav. Vodja udara pa je zbežal v Kairo.

Naposled so le iztuhali rešitev

Delavci kostanjeviškega obrata splošnega kleparstva so se na sestanku 10. septembra odločili, da bodo do konca leta opravili za 50 milijonov dinarjev del in s tem izpolnili vse pogodbe in obveznosti. Da bodo to lažje uredili, bodo izboljšali organizacijo dela in odločili žili preostale letne dopuste.

Va sestanku, ki so mu prisostvovali nekateri občinski funkcionarji, so se odkrito pomenili o težavah, ki so prišle do izraza zlasti ob re-

formi. Problematična je bila nabava reprodukcijskega materiala, ki ga podjetje kot manjši potrošnik dobi od posrednikov. Tak način dobave pa je bolj paberkovanje in ni nikoli zanesljivo. Kostanjeviško podjetje je specializirano. Izdeluje različne ventilacijske naprave in okenska ter druga ohišja, vse iz kovin, po katerih je hudo povpraševanje. Pomanjkanje reprodukcijskih materialov in manj naročil je spravilo 35-članski kolektiv v prvem polletju v resno zagato. Ker ni bilo dela, so

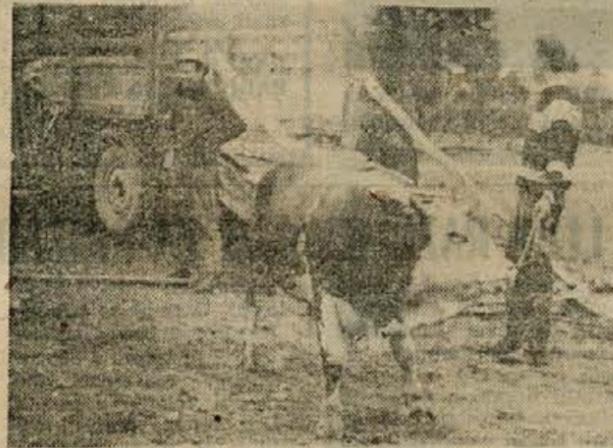
poslali več delavcev na dopust in si prizadevali razmere izboljšati. Samo od sebe pa izboljšanje ni prišlo. V stanju, ki kleparjem ni nič dobrega obetalo, so izhod naposled iztuhali. Razširili so trg in se preusmerili v uslužnostno dejavnost (opremljanje raznih lokalov). Posegli so tudi odstran republiške meje in si v dogovoru z naročniki iz drugih republik zagotovili ponekod za deset let dela. Marsikje so bili celo prvi, ki so ponudili tako naravo dela. Da bi lažje prebrdili težave in se ustoličili na trdnih tleh, se je kolektiv kostanjeviških kleparjev odpovedal precejšnjemu delu osebnih dohodkov. Sredstva so začeli vlagati v osnovna in obratna sredstva in zdaj gre podjetju že lažje. V bodoče se bo kolektiv češče stajal in sproti reševal probleme, toda vselej na odkritih sestankih.

Koristna razstava za dom in gospodinjstvo

Centralni zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani je v svojem Potrošniškem informativnem centru (Gradišče 2, lokali pod oboki obnovljenih stavb) odprli zadnjo soboto zelo zanimivo razstavo: »TEKSTIL V GOSPODINSTVU«. Razstava bo odprta do 2. oktobra in kdor bo te dni v Ljubljani, si lahko brezplačno ogleda, kako lahko sodobno uporabimo tekstilno blago v gospodinjstvu. Posebno bogato izbiro blaga razstavlja podjetje IN-DUPLATI iz Jars, veliko pa je tudi izdelkov iz diolena. Gospodinjstvom bo posebno všeč, da je pripravil zavod tudi predavanja za potrošnike. Tako bodo danes popoldne na Gradišču št. 2 ob 17. uri najprej govorili o izboru, negi in vzdrževanju blaga za zavese, nato pa bodo potrošnikom tudi praktično pokazali, kako naj postopajo s takimi predmeti. Jutri popoldne bo prav tam ob 17. uri predavanje: KAKO IZBIRA-

MO POHISTVENO BLAGO, v ponedeljek ob 17. uri pa praktično predavanje: uporaba pralnih sredstev in strojno pranje. V sredo popoldne bo ob 17. uri razgovor s potrošniki o pralnih sredstvih za strojno pranje, danes tečen ob 10. uri demonstracija za potrošnike o istem vprašanju, popoldne ob 17. uri pa strokovno predavanje o prednosti sintetičnih tkanin v primerjavi z drugimi tkaninami.

Obisk razstave priporočamo našim bralcem, ki bodo te dni po opravkih v Ljubljani, saj bo vsakogar presenetila bogata razstava naravnega in umetnega tekstila, ki je na voljo v naših trgovinah, a ga v gospodinjstvu še kaj malo uporabljamo.

Kljub dežju precej živahno

20. septembra so na sejem za prašiče v Novem mestu kljub slabemu vremenu pripeljali 1.137 prašičkov. Tokrat je bilo dovolj tudi kupcev iz bližnjih in bolj oddaljenih krajev, zato so morali za 642 prašičkov nekoliko več plačati kot zadnjič. Manjši so veljali 6.000 do 11.500 din, večji pa 12.000 do 22.000 dinarjev.

V Metliki je odprt tudi sejem za prašiče

Zaradi svinjske kuge, ki se je pojavila v okolici Metlike, je bilo zadnje tedne prepovedano dovažati prašiče na metliški sejem. Ker pa že nekaj časa ni opaziti obolenj prašičev za svinjsko kugo, je ta prepoved prenehala. Vendar opozarjamo vse kmetovalce, da morajo za dogon prašičev na sejem priskrbeti za živali zdravstveno spričevalo, sicer jim ne bo dovoljen dostop na sejmišče.

Vzredili in prodali so 1000 govedi

Izpred hlevov kmetijskega posestva v Cerkljah so v ponedeljek, 20. septembra, odpeljali tovornjaki spet precej živine. Za delavce na posestvu je bila to hkrati majhna slovesnost, saj je prav pri njih vzrejeno živinčeto doletela prodajna številka 1000. Lepo rejena, okoli 450 kg težkega bikla prikazuje tudi gornja slika nekaj minut pred naganjem na kamion. Od vseh odbranih goved se je ta najbolj upiral iti na avtomobil in bil je nemiren verjetno tudi zaradi tega, ker je

bilo okoli njega toliko tujih gledalcev.

Tisti dan so iz zadružnih hlevov v Cerkljah prodali 78 glav živine. Redijo jo v Cerkljah, v Globokem in v Trzinju. Letos bodo prodali še 500 govedi. Vso to živino nakupijo kot teleta, težka 90 do 100 kg in jo nato v 10 mesecih spitajo. V tem času pridobijo mlada živinčeta 300 do 350 kg teže. Letos imajo živinorejski obrati kmetijske zadruge v Brežicah izredno uspešno leto in ob vzreji ti-sočega goveda jim čestitamo tudi mi.

Dve tabli: na Hribu in na križpotju!

Turistično društvo Sodražica je ob nekaterih glavnih cestah, predvsem pa ob odcepu s kočevske ceste v Ziebiču proti Sodražici postavilo pohvale vredne lepe table s sliko turističnega doma na Travnici gori. Prav tako so označili kilometri in razni smerokazi ter nadmorska višina doma. Zal pa je omenjeno društvo pozabilo postaviti vsaj eno tablo v Loškem potoku in sicer pri odcepu ceste proti Jelenovemu žlebu-Travnici gori. V letošnji turistični sezoni se je večkrat zgodilo, da so posamezni motorizirani turisti, ki so prišli iz smeri Blok ali Cabra in tudi iz Sodražice spraševali, kod pelje cesta v Jelenov žleb — Travnico goro.

V ta namen bi bilo potrebno postaviti dve tabli — eno na Hribu in drugo na križpotju. V. K.

Prispevki za poplavljenice

Občinski odbor Rdečega križa v Kočevju je pričel s pomočjo krajevnih organizacij RK in številnih aktivistov zbirati prostovoljne prispevke za ljudi, ki so jih prizadele letošnje poplave na Stajerskem in Koprskem. Ze od začetka je humana akcija naletela pri mnogih prebivalcih na ugoden odmev, predvsem pa so se izkazali prebivalci Koprivnika in Dolge vasi. V Koprivniku so zbrali skoro 30.000 dinarjev prispevka, v Dolgi vasi pa 123.000 dinarjev. V delavskem naselju Koprivnik menda ni bilo darovalca, ki ne bi prispeval vsaj 1.000 dinarjev, raje več. Zbiranje pomoči za poplavljenice poteka lepo tudi v Kočevju, vendar še ne s takim uspehom.

Kaj pa notranje rezerve v kmetijstvu?

Ze od začetka gospodarske reforme slišimo in beremo, kako v delovnih organizacijah odkrivajo notranje rezerve. Zapisniki številnih komisij za odkrivanje rezerv so si mečno podobni, ne glede na to, ali so iz kmetijskih zadrug ali tekstilnih in kovinskih tovarn. Povsod pišejo o tem, da bodo povečali storilnost, da bodo ukinili neproduktivna delov-

na mesta, da bodo poskrbeli za prekvalifikacijo zaposlenih, izboljšali kvaliteto izdelkov, skrbeli za izobraževanje, zmanjšali stroške za reprezentanco itd.

Pa poglejmo dosedanje rezultate v odkrivanju rezerv. Zaman lahko listamo po zapisnikih komisij in delavskih svetov, zaman brskamo po knjigovodskih podatkih, da b' bil rezultat viden v dinarjih.

In kako iščemo notranje rezerve v kmetijstvu? Ugotavljamo, da je premalo mleka in mesa, da je krompir predrag in da sadja primanjkuje. V zadrugah razpravljajo največ o marži za odkup živine in koliko bodo prejeli za prepis računa za kmetijske pridelke ki jih od kmeta odpelje neko podjetje. Ni pa treba misliti, da v kmetijstvu ni notranjih rezerv! Ne pri odkupih pač pa v proizvodnji.

Te dni sem prisluhnil nekemu kmetu, ki mi je po-tožil:

«Če bi bil jaz v službi kot ti, b' dobil skoraj milijon dinarjev kredita za avtomobil. Z avtom bi se peljal lahko na izlet in s tem koristil samo sebi. Če bi dal toliko kredita kmetu, bi lahko kupil stroje, zgradil gnojno jamo, kupil umetna gnojila itd. Vsako leto bi lahko vzredil tri bikce in pet prašičev, od teh bi imela korist skupnost. Če bi hotel priti do kmetijskih strojev, bi moral na delo v Nemčijo, pa me ni volja...»

Voli na avto cesti

20. septembra dopoldne je Franc Pekol pripeljal mlaj v mlaj ob cesti IV. reda v bližini avtomobilske ceste pri vasi Jezero. Ko je odnesel vrečo v mlaj, sta se vola nenadoma splašala, ušla na avtomobilsko cesto in zdržala proti Trebnju. Za vrego je v VW 1500 pripeljal Tržičan Franc Divjak, ki je pričel zavirati, da ne bi trčil v voz. Božidar Krajsšek, ki je vozil za Tržičanom renault-majorja, pa ni uspel zavreti in je trčil v VW. Na obeh avtomobilih je škoda za 210.000 dinarjev.

SKUPŠČINA OBČINE BREŽICE

razpisuje
JAVNO DRAŽBO
osebnega avtomobila znamke
FIAT - ZASTAVA 750 - letnik 1963

Javna dražba bo v četrtek, 30. 9. 1965, ob 9. uri na sedežu občinske skupščine Brežice, soba št. 23. Dražbeni pogoji:

- izključna cena vozila je 1.200.000 din;
- zdražitelj mora eno uro pred pričetkom dražbe položiti 5% varščine od izključne cene v blagajni skupščine;
- pravico do dražbe imajo družbeno-pravne in fizične osebe;
- zdraženo vozilo se plača takoj ob prevzemu vozila ali najkasneje do 5. 10. 1965, sicer se dražba razveljavi;
- ogled vozila je mogoč vsak dan od 8. do 12. ure na sedežu občinske skupščine.

Občinska skupščina Brežice

Razpisna komisija pri VETERINARSKI POSTAJI V BREŽICAH

razpisuje delovno mesto

UPRAVNIKA VETERINARSKÉ POSTAJE

POGOJ: diplomiran veterinar s praviloma opravljenim strokovnim izpitom in 5 leti prakse.

Osební dohodek po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Razpis velja 14 dni po objavi.

Prošnje sprejema razpisna komisija pri Veterinarski postaji Brežice.

KOTEKS TOBUS

odkupi

ROGOVE JELENOV, SRNJAKOV in GAMSOV

po sledeči odkupni ceni:

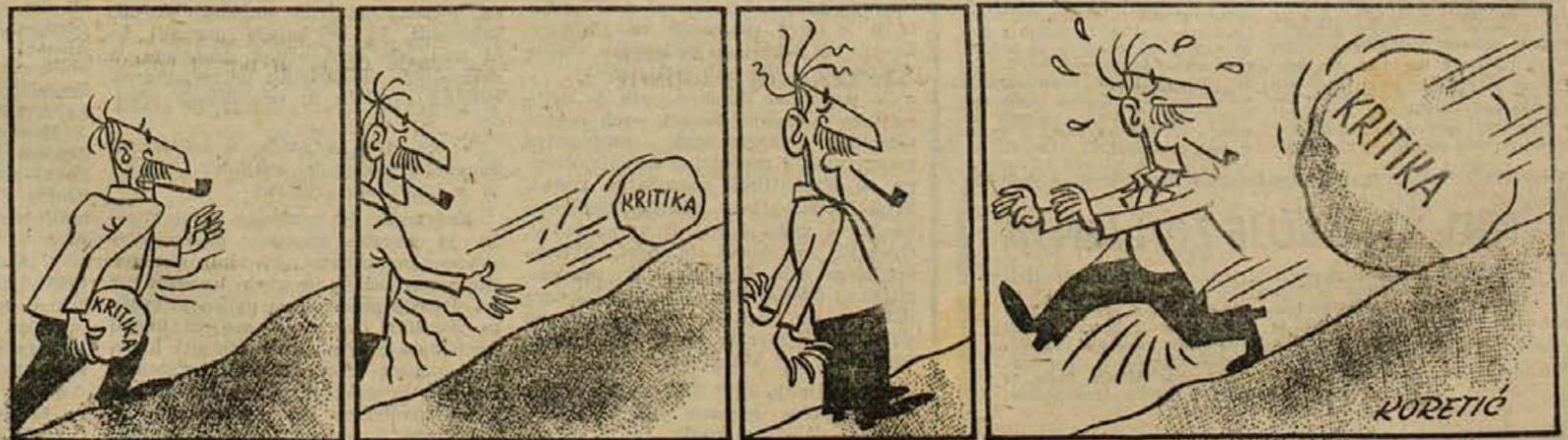
jelenove rogove po 800 din za kg

srnjakove rogove po 700 din za kg

gamsove rogove po 700 din za kg

Rogove odkupujejo vse odkupne postaje.

KLUPOTES

KOMAJ SMO ZAČELI, SO USPEHI ŽE TU

Pomenek o mehanografiji v NOVOLESU, na novomeški občini in v NOVOTEKSU — Tam, kjer so mehanografijo že začeli uporabljati, cenijo njene prednosti in so odločeni z njo nadaljevati — V NOVOTEKSU se je proizvodnja povečala od 3,5 milijarde na 6 milijard din, a je v knjigovodstvu 5 ljudi manj, kot bi jih bilo sicer, ker uporabljajo mehanografijo! — Sprotni in natančni podatki, ki jih zagotavlja mehanografija, bodo zlasti zdaj ob reformi za podjetja neprecenljive vrednosti

Sej splošnega sektorja je sklical svoje uslužbence, računovodja pa svoje. Oba sta sporočila veselo novico: »Tovarišice, konec je težkega dela! Konec je popoldnevov in noči, ki smo jih tolikokrat presedeli za pisalnimi mizami! Tudi nadur ne bo več! Jutri dobimo sodobne pisarniške stroje in odslej bo naše delo lahko!«

Kaj menite? Mar ne bi bilo prijetno tako zlahka, kar preko noči uvesti mehanografijo v pisarniško poslovanje? To, da, žal, ne gre tako. Pobarajmo predsednika društva knjigovodij tov. FRANJA ŠVENTA za mnenje o tem važnem vprašanju:

»Vsak začetek je težak, pa je tudi tale!«

— V društvu knjigovodij smo že na treh občinah spodbujali k uporabi sodobnih strojev in imamo celo posebno komisijo za to. Na Dolenjskem s tem šele začnemo, toliko težje pa je, ker je na ponudo preveč vrst enakih strojev. Trgovci so tu premalo spretni, kupcu ne nudijo dovolj potrebne dokumentacije o tem, kaj je za uporabo sodobne mehanografije potrebno in kaj bo podjetju nudila. Premalo je tudi pomoči v pravi za uporabo strojev, priprava pa mora biti zelo obsežna. Pohvaliti moram BIROSTROJ iz Maribora, ki se je glede naštetega še najbolj zavzel.

Ce odštejemo prirojeno starokopnost, so za uvedbo mehanografije potrebni trije pogoji: podjetje mora že imeti osnovno pomožno pisarniško mehanizacijo (računske stroje). Staro »peš« knjigovodstvo mora biti speljano tako daleč, da prehod v strojno ne povzroča težav. In slednjič: celotna evidenca v proizvodnji mora biti že prej prilagojena uporabi mehanografije.

Da ne pozabim na naše strokovne šole. Dolej niso dijake naučili ničesar o sodobni mehanografiji. Ko konča absolvent šolo, pozna samo pisalni stroj in nič drugega. Tudi v tem je vrzel, ki jo bo še treba izpolniti.

Zdaj, ko smo spoznali osnovne stvari pa pokukajmo kako je z mehanografijo v naših podjetjih in ustanovah. Pustimo ob strani tovarišico, ki nam je na vprašanje, kakšne sodobne pripomočke uporabljajo pri njih v pisarni, odgovorila: »Imamo električni mlincek za kavo...« Pustimo ob strani tudi tovarišico, ki je odgovorila: »Imamo štiri stare pisalne stroje in po kvarjenju bikser za parket...«

Pomenek bomo nadaljevali s tov. MAJDO FURLAN iz NOVOLESA.

Sprotno, natančno, več in veliko laže

Tov. Furlanova me je popeljala k Askoti in začela:

»Naša Askota im 45 števec, uporabljamo pa jo za...«. Našela je precej knjigovodskih operacij, ki so mi — priznati moram — tako tuje, da se jih ne upam ponoviti. Bojim se, da bi kaj znešal. Raje se bomo pomudili ob predno. stih mehanografije, ki jih je tov. Furlanova našela iz NOVOLESOVE prakse:

— Priprava dokumentacije in podatkov, ki jih prenašamo v stroj, je obsežnejša kot prej. Askoto uporabljamo od 1. januarja letos. Prej je delal en knjigovodja bruto bilanco tri dni po-14 ur na dan, zdaj je gotova v 3 urah. Blagovno sknizjimo zdaj v enem dnevu za ves mesec, prej je to delal en knjigovodja vsak dan. Osebnih dohodki so nam dali prej 5 dni dela,

zdaj je to opravljeno v dveh dneh. Vse inventure sknizjimo na stroj. Saldokonti so stalno na tekočem. Vse, kar stroj opravi, je snažno, pregledno, računске napake pa so onemogočene. Vsak čas so nam na voljo mnogi podatki, o katerih prej niti sanjati nismo mogli.

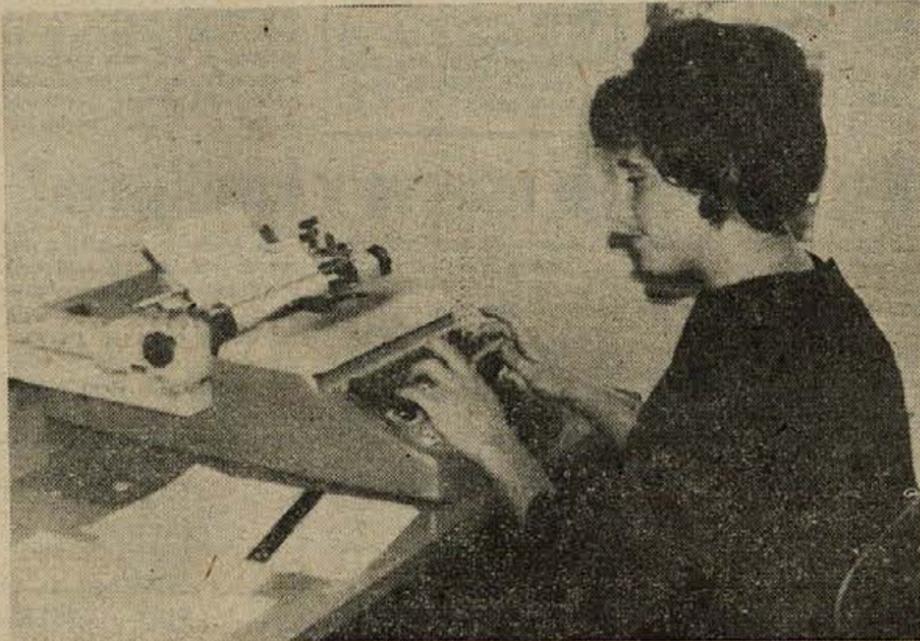
Razen 45-številične Askote uporabljajo v NOVOLESU več električnih in mehanskih računskih strojev, električni razmnoževalni stroj, magnetofon, en diktafon ter tri električne pisalne stroje. Kot dodatni pribor k Askoti nameravajo dokupiti transistorsko napravo,

»Za nič na svetu jih ne damo!«

ANGELCA MARINCIC in MARTINA MIKEC, mehanografki v NOVOTEKSU, sta na vprašanje, kaj bi storili, če bi jim odpeljali Askoto, skaterina delata, odvrnili brez pomišljanja:

»Za nič na svetu ju ne damo! Raje bi skočili v Krko, čeprav je zdaj že hladna!«

MILOŠ JAKOPEC

Pepca Udovc iz MERCATORJEVE poslovne enote STANDARD v Novem mestu za sodobnim strojem »fakturirko«, ki je v fakturnem oddelku nadomestil 2 moči in zelo olajšal delo

na kar bodo lahko askoto uporabljali za komplicirane računске operacije

»Sedem milijonov je bilo v proračunu, pa smo morali štiri in pol odpisati...«

Tov. FRANCI KUCHAR, tajnik ObS Novo mesto, se zelo zavzema za uporabo mehanografije. Prizadeto je povedal:

— V mehanografijo delamo šele prve negotove korake. Letos smo imeli v proračunu za nakup sodobnih strojev 7 milijonov, pa smo morali ta znesek zmanjšati za 4 milijone in pol. Zdaj imamo avtomatski 25-številični knjižni stroj Askota, ki ga uporablja uprava za dohodke. Stroj nadomešča vsaj tri davčne knjigovodje. Imamo 5 diktafonov, ki so omilili zamudno pisanje osnutkov za dopise, dva električna pisalna stroja, tri magnetofone, več električnih računskih strojev in več razmnoževalnih strojev.

Potrebovali bi še eno 35-številično Askoto, še 25 diktafonov, tako da bi imeli diktafon vsak referent. Zelo bi nam pomagal adresirni stroj za pisanje naslovov na davčnih položnicah. V enem tednu bi opravil delo, ki ga sicer delata dva uslužbena vse leto. Frankirni stroj bi nam prihranil zamudno lepljenje znakov. Nadomestil bi vsaj pol človeka, če ne celoga, in bi zagotovil popolnoma natančno evidenco poštnih stroškov. Kartotečne mizice na kolesih so kot dodatna oprema za Askoto velika želja trojice deklet, ki delajo z njo, pa tudi posebne omare za hranjenje načrtov bi potrebovali. Res je, da terja sodobna mehanografija veliko začetno naložbo, toda mehanografija je nujni sestavni del našega razvoja ter vlak, ki ga ne smemo zamuditi!

Tudi v NOVOTEKSU ugotavljajo o sodobnih mehanografskih pripomočkih samo dobro. Uporabljajo dve Askoti, 10 mehanskih računskih strojev, 5 električnih računskih strojev (po štiri operacije) in električna pisalna stroja. V pomenku sta sodelovala tov. FRANJO ŠVENT in tov. TINE GERŠIČ.

— Prej smo za periodični obračun potrebovali 3 dni dela in če je šlo vse po sreči, je bil še prvič v redu. Drobno napako — razliko nekaj dinarjev — je bilo treba pri peške knjigovodstvu namalokrat iskati ves dan. Zdaj je periodični obračun nared v 4 urah, polpna točnost pa je zagotovljena. Prej smo pripravljali obračun in izpla-

čilo osebnih dohodkov v najboljšem primeru od 1. do 10. mesecu, zdaj so osebni dohodki 6. v mesecu vedno pripravljani. Prihranili smo 4 dni. Interni obračun, ki omogoča takojšnje ukrepanje, je gotovo vsak mesec 20., prej smo ga imeli komajda zadnji dan v mesecu na voljo!

Zaključni račun — marsikje še dandanes strahoma čakajo, kaj bo prinesel — zdaj ne more biti več iznenadenje. Ob uporabi mehanografije ostane vsem analitičnim službam dovolj časa za sprotno natančno analiziranje stanja v tovarni.

Ob porastu proizvodnje od 3,5 milijarde na 6 milijard imamo danes zato, ker uporabljamo mehanografijo, v knjigovodstvu 5 ljudi manj, kot bi jih imeli sicer. Največ je vredno to, da nismo nikoli v zadregi za podatke, ki kažejo stanje v podjetju. Ni več nadur, knjigovodje pa nismo več »črnice« kot smo se včasih v grenki šali sami imenovali.

Naj bom konkretna: radi bi, da bi dobivali vsi otroci po šolah malice, kosila, radi bi, da bi dobivali vsi otroci po šolah zastoj knjige in zvezke in barvice in svinčnike in peresnike in čopiče, radi bi... No, kaj vse bi radi! Danes vemo, da so to samo naše dobre želje.

Resnica je, da še precej časa ne bomo tako bogati, da bi lahko otroci dobivali vse šolske in učne potrebščine zastoj, ne šola zase in ne družba v celoti. Res je celo to, da mnogi starši težko kupijo svojim otrokom potrebne zvezke in knjige za razred, ki ga bo njihov otrok obiskoval. Se posebno v teh časih, ko izvajamo gospodarsko reformo, ko so se življenjski stroški zelo povečali in ne moremo pričakovati, da bodo naši dohodki tako hitro naraščali.

Ne zavržimo šolskih knjig in ne do kraja izrabljenih zvezkov!

Zato spodbudimo starše in otroke in mladino, da ne bodo pustili svojih šolskih knjig iz prejšnjega razreda, da se bo na njih nabiral prah, ko vemo, da so že v prejšnjem razredu drugi otroci, otroci, ki nimajo denarja, da bi kupili knjige. Naj bodo za takšno akcijo pobudniki starešinski pionirski sveti in pionirske organizacije. Uvedimo šolske knjižnice za šolske knjige. Na koncu leta bodo otroci ali mladina knjige radi vrnili. Te knjige lahko še dobro uporabljajo leto ali tudi dve, tri.

Naj bo dan, ko bi otroci prinašali v šolo že obrabljene knjige, praznik za vsakega otroka, za razred in za šolo. Knjigo naj lepo zavije, na notranji strani pa naj napiše dve, tri lepe besede, a potem naj se kot nekdanji lastnik knjige tudi podpiše.

Isto velja seveda tudi za zvezke. Nerabljenih zvezkov seveda ne bomo dobili, saj jih lahko otrok tudi v prihodnje, se pravi to leto uporablja. Vendar mislim ob tem na neštete zvezkov, ki so malo rabljeni, a so že lani odslužili. Zakaj ne bi izkoristili bogastva nepopisanega papirja? Domenimo se z otroki.

Pogledajo naj doma zvezke in naj jih prinesejo, takšne, ne do kraja porabljene, v razred, v šolo. Tu lahko potem pri tehničnem pouku liste zvezkov tudi v zvezke. Lahko jih pa tudi uporabljamo pri pouku, za pisanje tihih vaj, za pisanje kontrolnih vaj, za skice, za zgibanke...

Naj v teh skromnih opravih zaživi dobrotaršev in otrok! Pomenila bo mnogo, če ji bomo znali prisluhiti in z njo obogatiti otroške kolektive.

Naj velja vnaprej: NE ZAVRŽIMO NOBENE ZERABLJENE KNJIGE, NOBENEGA NE DO KRAJA RABLJENEGA ZVEZKA!

BRANKA JURCA
(v Glasilu DPM — 15. 9. 1965)

LEPO RAZUMEVANJE ZA PRIZADETE NA SLUHU

8. septembra je bil v Črnomlju sektorski sestanek z vsemi na sluhu prizadetimi osebami v domači občini, navzoči pa so bili tudi predstavniki nekaterih družbeno-političnih organizacij in socialne službe v občinski upravi.

Sestanek je bil sklican predvsem zaradi obveznega popisa vseh gluhih in naglušnih oseb in zavoljo izvolitve delegatov za občni zbor organizacije. Razpravljali pa so tudi o težavah, s katerimi se

srečujejo gluhi v vsakdanjem življenju. Omenili so nekatere neresene socialne probleme in velike težave z otroki, prizadetimi na sluhu. Po končanem šolanju v zavodu večkrat nastane problem zaposlitve, po drugi strani je doma še nekaj gluhih otrok, ki bi morali v zavod.

Med člani organizacije gluhih je precej zanimanja za slušne aparate, vendar jih dobe le najpotrebnejši, ker jih moramo uvažati, deviz

pa je zelo malo na razpolago

Na sestanku so zelo pohvalili občinsko skupščino, ki ima, kot so poudarili, veliko razumevanja za probleme gluhih oseb in njihovo organizacijo. Ob tej priložnosti je bilo tudi dogovorjeno, da bosta socialna delavka in patronažna sestra pomagali pri popisu gluhih na terenu, predvsem pa pri odkrivanju prizadetih na sluhu, za katere organizacija še ne ve.

NEKAJ MISLI O LIKOVNI VZGOJI V POSAVJU

Na statistični list za ugotovitev stanja v likovnem pouku na srednji in višji stopnji osnovnih šol občin Brežice, Krško in Sevnica je odgovorilo 24 šol (21 popolnih šol in 3 nepopolne, ki imajo skupaj dva kombinirana oddelka 5. in 6. razreda ter 3 kombinirane oddelke 7. in 8. razreda). Navedene popolne osnovne šole imajo 153 oddelkov od 5. do 8. razreda. Če bi imela na teden 5. in 6. razred po 2 uri in 7. in 8. razred po 1 uro likovnega pouka, bi bilo to na teden 240 ur likovnega pouka. Pri 22-urni učni obveznosti je torej potrebnih za področje Zavoda za prosvetno pedagoško službo v Krškem 11 likovnih pedagogov.

V preteklem šolskem letu je učilo na tem področju likovni pouk osebje naslednje strokovnosti: profesorica pripravnica, 2 predmetna učitelja, drugi pa so bili učitelji razrednega pouka. Trije usposobljeni učitelji likovnega pouka so učili skupaj 93 ur na teden. Opravili so skoraj 40 odst. likovno vzgojnega dela. Posledica take obremenitve, za duševnost navdve utrujajočega dela, so ob misli na 35-letno delovno dobo in ob zavesti, da je vzgojiteljica tudi mati, več kot jasne.

Za področje ZPP Krško so značilne male popolne osnovne šole, ki imajo malo ur likovnega pouka. Od 21 popol-

nih šol ima 15 ur povprečno po dva petna, dva šesta ter sedmi in osmi razred (tedensko torej 10 ur likovnega pouka).

Ker je znanje, ki naj ga otrok dobi pri sodobnem likovnem pouku, izredno tankočutno, bolj intuitivno kot umsko spoznavno, je likovni pouk zvečine formiranje intuitivnosti in manj stvarjen pouk o logično povezanih dejstvih. Likovni pouk zahteva likovno popolnoma izobraženega pedagoga, človeka velike likovne senzibilnosti, katere sočasno aktivno dojema likovne kakovosti, ki se hočejo poroditi in ki nastajajo med učnim procesom, v oblikovanju neizkušnih, ustvarjalno pa izredno zmognih in neučakanih učencev.

V teh dveh dejstvih, v kočljivosti likovnega pouka in majhnem številu ur je kadrovski problem.

Nedvomno je zanimiva ugotovitev, da je navzile izkazani obremenitvi akademska kiparka, ki nima pedagoške kvalifikacije, ne glede na učni načrt dosegla posebno na področju grafike rezultate, ki jih v svojem bistvu predvidevajo učnovzgojni smotri likovnega pouka. Pouk obeh predmetnih učiteljev je vsekakor dober, čeprav mu grozi manirizem in rutinstvo. Za vse druge, katerih delo je še pozitiv-

no (mejo med pozitivnim in negativnim določila stvarnosti našega področja), sta značilna vzornost in tehničnem. Pouk čisto prehaja v nekakšno obnovno videnih dobrih otroških kreacij, v neživo realizacijo raznih shematskih navodil. Tak pouk seveda nikakor ne prebuja, ne krepi, ne vadi sposobnosti evociranja neposredne likovne spoznavne, kar je glavna namera sodobnega likovnega pouka. On morda krepi vizualno pomensko sposobnost, daje neke megle norme, ki služijo otroku kot nekakšna nerazumljena merila ocenjevanja, vendar nasprotujejo njegovi topli, ustvarjalni emociji, oblikovani po likovno problematičnih domačih in v 90 odstotkih likovno ne kaj kvalitativnih šolskih okoljih.

Menimo, da niso in ne bodo pri sedanjem stanju kadrov (krivda ni njihova) stroški za likovni pouk (na področju ZPP Krško najmanj 15 do 20 milijonov letno) v nobenem razmerju s tistimi za skupnost in posameznika tako pomembnimi likovnimi učnovzgojnimi učinki, ki jih moremo označiti s splošnim smislom za likovno estetsko oblikovanje osebnega in krajevnega okolja, s smislom za likovne vrednote v naši kulturi — s tistim smislom za likovno obliko, ki je neobhodna za uspešen razvoj nešteti gospodarskih panog.

KRI, KIREŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Stefka Simič iz Trgovskega podjetja Dolenjka Novo mesto; Bogomir Sivic in Tomo Vidovič, člana kolektiva IMV Novo mesto; Katica Turk in Nežka Sime iz Zavoda za izgradnjo in urejanje naselij Novo mesto; Amalija Podraž, Anica Perše, Elizabeta Keber, Janez Gabrijelčič in Ivan Šepar, člani kolektiva Pionir Novo mesto; Marija Perše iz Zavoda za izobraževanje kadrov Novo mesto; Ivan Sedlar, upokojenec iz Novega mesta.

O mojstru na kraljici instrumentov

V skromnem stanovanju čevljarja Andreja Hladnika, v prijazni gorenjski vasi Križah pri Trziču, so dobili 25. septembra 1865 novega družinskega člana. Rodil se je Ignacij, kasnejši slovenski komponist, umetnik v igranju na orglah.

V soboto, 25. septembra, bo poteklo sto let, kar se je rodil. Kdo je bil Ignacij Hladnik in kaj je pomenil in še pomeni Novemu mestu, dobro vedo vsaj starejši Novomeščani, čeprav to ime tudi mlajšemu rodu ni znano. Med drugim nosi tudi glasbena šola ime po tem pomembnem možu.

Hladnika je glasba že v mladih letih privlačila. Prvi pouk na violini mu je dal tedanji trziški kaplan in skladatelj Jakob Aljaž. Ko je bil Hladnik star deset let, je deloma že obvladal orgle. Aljaž je v dečku odkril nenavaden dar, pa ga je nagovoril, da se je Ignacij, ki mu je bilo komaj dvanajst let, vpisal v orglarsko šolo v Ljubljani. Šolo so ustanovili leto prej, ravnatelj pa je bil Anton Forster. Po dveh letih je Hladnik šolo končal in dobil prav dobro spričevalo. Ta uspeh je marsikoga začudil, ker so vedeli, da deček zmore več in da je bilo najbrž ocenjevanje preostro.

Po končani orglarski šoli je Hladnik leta 1880, star ko-

ma petnajst let, nastopil prvo službeno mesto kot organist v Sentjakobu ob Savi. Naslednje leto se je preselil v Staro Loko na Gorenjskem, kjer si je z nenadkrljivo igro takoj pridobil srca domačinov. Ločani so še dolgo po njegovem odhodu govorili, da niso še nikomur orgle tako pele kot njemu.

Hladnik se je v Stari Loki lotil tudi pisateljstva. Več povesti mu je izšlo v tisku; »Tihotapca« so izhajali v podlistku Dolenjskih novic.

Iz Stare Loke je odšel Hladnik po osmih letih službovanja. 1. oktobra 1899, ko je bil star štiriindvajset let, je prišel v Novo mesto, kjer je prevzel službo organista in cerkovnika. V Novem mestu je živel 42 let in tu se je pričelo zanj čisto novo obdobje.

Na kapiteljskem koru je našel Hladnik kaj slabe razmere. Zbora ni bilo in ga je moral šele ustanoviti. To se mu je posrečilo razmeroma kmalu, zlasti še, ko je prišel za njim oče in prevzel cerkovniška dela. Kot učitelj petja na novomeški gimnaziji

■ TRETJI ARABSKI VRH ZAKLJUGEN. V maroškem mestu Casablanca so sklenili tretji arabski vrh. Udeležilo se ga je 12 šefov držav arabskih držav. Tunizija ni poslala svojega predstavnika niti opazovalca. Najpomembnejši akt te konference je vsekakor tako imenovani pakt o solidarnosti arabskih držav, v katerem se vse države zavezujejo, da se ne bodo vmešavale v notranje zadeve drugih arabskih držav, da je treba odpraviti kampanje po radiu in tisku. Arabski vrh je pozval tudi Indijo in Pakistan, naj ustavita sovražnosti ter mirno uredita spor, hkrati pa so obsodili vsakršno vmešavanje od zunaj v ta spor.

je Hladnik tam kmalu ustanovil dober pevski zbor, ki je večkrat pel tudi v kapiteljski cerkvi. Njegov stalni pevski zbor se je naglo povečal in imel izredne uspehe, to pa mu je pridobilo prijateljev v vseh meščanskih slojih. Na koru je Hladnik rad slišal godbo in z dijaki, ki jih je poučeval instrumente, izvajal sijajne sladbe ob različnih slovesnostih. Na orglah je veljal za virtuoz, prav tako v pedalu in manualu. Strokovnjaki so trdili, da je Hladnik najboljši organist v Sloveniji, da celo v Jugoslaviji ni boljšega.

Ko je služboval v Novem mestu, je s svojim zborom in orkestrom, v katerega so prihajali sprva dijaki in kasneje člani čitalniškega orkestra, priredil vrsto uspešnih koncertov. Leta 1930 je imel tak koncert tudi za radio. Rad je imel živahne, tekoče skladbe večinoma francoskih skladateljev, Bacha pa je postavil nad vse. Precizno je izvajal najtežje skladbe, po katerih je sicer najraje posegal. Pri improvizaciji je imel vedno polno domislje. Znal je biti topel, nežen in iskren in znal pričarati kar najveličastnejšo igro. Vedno pa je dal čutili, da igra po naše, po slovensko.

Poleg službe v kapitelju je opravljal Hladnik pomembno delo tudi v fariškanski cerkvi, kjer je orgljal in vodil petje polnih 25 let. Pevovodja Dolenjskega pevskega društva je bil 20 let. Na novomeški gimnaziji je vzdržal najdlje in poučeval petje kar 37 let. Razen tega je bil nekaj let pevovodja pri Glas-

beni matici v Novem mestu. Ker se je čutil še pre malo zaposlenega, je privatno poučeval razne instrumente; zlasti dijake je rad učil in prenekaterega brizplačno.

Hladnik je predvsem skladatelj cerkvenih pesmi. Teh je veliko, saj je začel skladati že s štirinajstimi leti. V tisku je izšlo 73 njegovih del, 80 pa jih je ostalo v rokopisu. Posvetnih pesmi je manj in še te niso kaj prida zna-

Leta 1930 je stopil v pokoj, Bil je bolan, začel je hirati in vidno propadati. Srce ga je še nekajkrat napotilo k orglam, h kraljici instrumentov, kot je sam rad večkrat dejal. Na Novega leta dan 1932 je znova sedel za orgle, to pa je bilo tudi zadnjikrat. Bolezen ga je povsem rila in priklenila na posteljo. Umrl je 19. marca 1932, star 67 let. Na njegovi zadnji poti ga je spremljalo malone vse mesto.

Danes je njegov grob vse preveč zapuščen...

POLDE CIGLER

Senzacionalno odkritje na Mirni

Ko so se v začetku septembra v župnijski cerkvi na Mirni odločili, da prepleskajo notranjost, so v skladu z navodili cerkvenih oblasti in republiškega zavoda za spomeniško varstvo najprej pokukali pod številne plasti starih ometov, da bi ugotovili prvotno barvo cerkvene notranjosti in se tako lahko najbolj približali originalni

pleskariji. Presenečeni so 7. septembra odkrili, da se pod apnenimi beleži skriva nekakšna slikarija. Takoj so obvestili Ljubljano in že naslednji dan je na Mirno prišla ekipa strokovnjakov za restavriranje pod vodstvom Viktorja Snoja.

Stara župnijska cerkev na Mirni je grajena v gotskem slogu in tudi poznejše prizidave in dozidave niso mogle skriti njenega porekla. Na visokih odrih, tik pod stropom, so marljivo restavrirali iz Ljubljane pričeli odkrivati plasti v glavni ladji. Tu so bile freske delane v secco tehniki (na suh omet) ali kot jim rečejo strokovnjaki — nepravne freske. Zato je bilo tudi delo dosti težje in le 5 stropnih polj je bilo toliko ohranjenih, da so uspeli rešiti njihove slikarje: Sv. Heleno, Sv. Gregorja, glavo v rastlinju in drugo. V tem delu cerkve, kjer so sedeli kmetje in podložniki, je posebno zanimiv kamniti stropni sklepnik — kmečki grb s plugom.

Vrh odkritja na Mirni pa je slikarija v izredno dolgem prezbitteriju. Kot pravijo strokovnjaki, je to sorazmerno z ladjo najdaljši prezbitterij v Sloveniji. Sklepajo, da je prezbitterij zato tako dolg, ker je v njem sedel graščak s svojo družino in spremstvom. Tu je na 26 stropnih poljih upodobljen zbor angelov — orkester s starinskimi glasbili. Pričakujejo, da bodo odkrili 26 instrumentov, kakršne so uporabljali v ti-

stem času. Da bodo lahko razpoznali vsa čudna glasbila, bo moral priti na Mirno strokovnjak za zgodovino glasbil. Freske v prezbitteriju so »prave« — delane na moker omet, kar jim daje še posebno vrednost in trajnost. Izredna neženost in umetniška moč upodobitev je pravo nasprotje »malarije«, ki jo je pred vojno ovekovečil na zgornjih plasteh ometa neki Grasniki.

Po oceni strokovnjakov je slikarija na stropu mirenske cerkve nastala v drugi polovici XV. stoletja. Zatrjujejo, da so freske na Mirni kulturni spomenik prvega reda in po kvaliteti upodobitve izrednega pomena, tako kot na primer slovite stenske podobe v Hrastovljah na Primorskem. Tako obsežnega in kvalitetnega kulturnega spomenika s tega področja doslej na Dolenjskem nismo poznali. Lahko ga smatramo za posebno kulturno redkost in zanimivost.

Odkrivanje teg spomenika v proračunu Zavoda za spomeniško varstvo SRS ni bilo predvideno. Zato so z izrednimi sredstvi uspeli za letos odkriti vsaj ladijski del in nekaj polj v prezbitteriju. Nadaljnje restavratorsko delo v mirenski cerkvi je odvisno od sredstev, ki bodo v prihodnje na razpolago; do takrat pa ostanejo dragocene freske, ki so še skrite pod ometom, privlačna skrivnost za zgodovinarje in vse ljubitelje likovnih umetnosti.

M. MOSKON

Obisk v Kostanjevici

Med številnimi obiski, ki so se v zadnjem mesecu zvrstili v Kostanjevici, je bilo tudi več uglednih osebnosti našega kulturnega in javnega življenja. Med drugimi je obiskal Formo vivo in šolo republiški sekretar za kulturo in prosveto Tomo Martelanc, znameniti pianist in prvi rektor slovenske Akademije za glasbo. Anton Trost, ki živi stalno na Dunaju, predstavnik turistične zveze na Svedskem Gunar Gunarson, podpredsednik zveznega izvršnega sveta Boris Kraigher, predstavnik romunskih likovnih umetnikov in številni kolektivi.

Skoro vsi gostje, ki obiščejo Kostanjevico, se oglašajo tudi v šoli, kjer si ogledajo Gorjupovo ostalino in zbirko del slovenskih likovnih umetnikov. O tej prilo-

nosti se vpišejo tudi v spominsko knjigo kostanjeviške šole, v kateri je že na tisoče vpisov.

Med zadnjimi je zapis romunskih umetnikov, ki so takole izpovedali svoje vtise:

»Umetnost ni ponižana, če biva v navadnih prostorih, marveč dviga tiste, ki v njih žive.«

In prav v te namene je bila zbirka, ki te dni dopolnjuje desetletnico svojega obstoja — ustanovljena.

☆

REKLI SO

Velika življenjska prednost je, če napake, na katerih se učimo zagrebščino, kar se da zgodaj.

W. CHURCHILL

ŽEPNI ROMANI: »LJUDSKA KNJIGA«

Prešernova družba v Ljubljani je v zadnjih tednih razširila svojo zbirko »LJUDSKA KNJIGA« s tremi novimi izdajami. Povest DECEK IZ GEORGIJE E. Caldwell je prevedel B. L. in je izšla kot 70. knjiga zbirke. Roman B. Travna DVOKOLNICA (La Carreta) je prevedel Silvester Škerl; kdor pozna Travna dela, se tudi Dvokolnici ne bo mogel upreti, ne da bi jo prebral in tako spet spoznal delček mehiške preteklosti. — PISMA S CAPRIJA, roman italijanskega pisatelja Maria Soldatija, je prevedel Miroslav Ravbar. Lepo, zanimivo branje, polno psiholoških otenkov in razčlenjevanja erotičnega življenja. Pisma s Caprija so bila nagrajena; roman je obogatil priljubljeno zbirko Prešernove družbe.

Sole so izkazale glede na potrebe likovnega pouka zaskrbljujoče materialno stanje. Če bi izkazane delovne prostore, kabinete, opremljenost z učnimi pripomočki ocenili s točkami od ena do pet, bi celo učilnica za likovni pouk v novi sevniki šoli dobila zaradi svoje nefunkcionalnosti največ tri točke. V interesu kakršnegakoli kakovostnega premika v smeri smotrov, deklariranih z nalogami popolne osnovne šole, moramo opozoriti na dejstvo, da naperjenost k napredku ni nič drugega kot izraz določene napore učitelstva, da bi s sredstvi, ki niso še zdaleč v skladu z zahtevami skromnih, vendar še kar ugodnih pogojev za sodobni pouk, le nekaj napravili, pa čeprav samo tisto, kar bi bilo statistično uporabno.

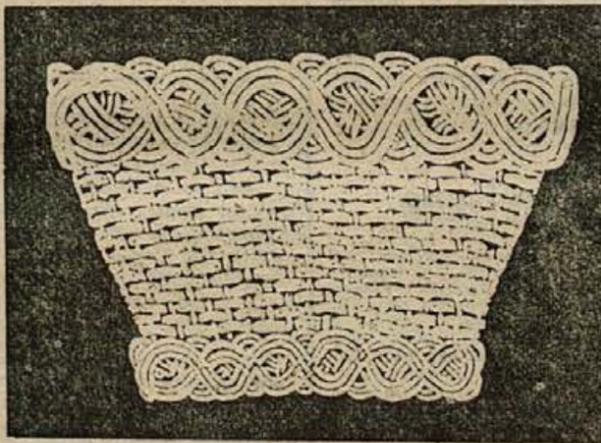
Neposredna posledica skromnih sredstev so nestrokovnost kadra, pojavljanje občutnega presežka mladega kadra s srednjo, često pravzaprav le splošno izobrazbo, na stopnji predmetnega pouka, kateremu njegov šibki in negotovi gmojni položaj in neredko tudi preobremenjenost ne dovolita dragocenega nenehnega samoučnega izpopolnjevanja. Vse to, dopolnjeno z draginjo in s pomanjkanjem osnovnih učnih sredstev za likovni pouk, je v nasprotju z visoko zahtevnostjo (na evropski ravni) programa z ustavo določene enotne osemletne reformirane šole. Ta nasprotnost hromi svojstveno in občutljivo učnovzgojno delo, pri predmetu male tradicije, pri likovnem

pouku še bolj kot pri glavnih predmetih.

Odgovorj na vprašanja glede vzrokov izboljšanja ali poslabšanja materialnih pogojev, ukrepov za izboljšanje in glede opremljenosti učencev kažejo že omenjeno zavzetost, željo po napredku, ki pa jo prerastejo ugotovitve: stanje se je poslabšalo zaradi popolne izrabljenosti zgradbe; v trgovinah ni bilo risalnih listkov; čopiči ne ustrezajo itd.

Glede števila opravljenih ur (podatki so bili površni in nepopolni) s precejšnjo gotovostjo lahko trdimo, da je izkazano največje število ur v petem razredu 67 in najnižje 30; v šestem razredu največ 69 ur, najmanj 26 (9 šol od enajstih ima tudi v šestem razredu tedensko le eno uro likovnega pouka); v sedmem razredu največ 34 ur in najnižje 26 ter v osmem razredu 33 ur in 23. Maksimalno število ur izven razreda je osem. Navesti moramo tudi odgovor v razredu — minimalno izven nič... Zaradi objektivnosti moramo vedeti, da je obisk na šolah ugotovil — ne le enkrat! — likovni pouk samo na urniku, površno napisano pripravo in nikakršno delo v razredu, nepriljubljene ure.

Srednja ocena iz likovnega pouka na področju Posavja je 3,6, kar kaže, da je ocenjevanje bolj milo kot strogo. To je prav, vendar nas ta ugotovitev ne more zadovoljiti. Vemo namreč, da

Široko, vsestransko dejavnost mladine lahko dober likovni pouk spodbuja k najkvalitetnejši ustvarjalnosti. — Na sliki: LUSČENKA Marije Tramte iz osnovne šole v Sentjanžu.

otročka kreativnost doseže vrh v dobi pred začetkom zorenja, torej nekako v enajstem, dvanajstem, trinajstem letu starosti. Odnos števila učencev, za katere sem imel na razpolago podatke — 5. razred : 1138, 6. razred : 1219, 7. razred : 1031 in 8. razred : 849, bi moral delovati (marsikateri razkuštrani rogovilež in tiha »slaba« učenka imata izredne oblikovalne sposobnosti, tisti odlični počesanček pa ne!) v prid številu odlično in prav dobro ocenjenih učencev v petem, šestem in sedmem razredu. Iz strukture ocen se vidi, da so v osmem razredu, kjer interes za likovno delo naglo pada, številne odlične in prav dobre ocene, dane kot zaključna ocena nekritično, izredno milo, kar ni v skladu z ocenjevanjem znanja (seveda prav v tem razredu) iz tako pojmovanih »glavnih« predmetov. Razmerje odličnih ocen 6. razred proti 8. razredu je 19:27,4. Gornje miselnje to potrjuje.

V današnji stvarnosti so gospodarske strani še posebno poudarjene. Med najpomembnejšimi vzroki naše nekonkurenčnosti na svetovnem tržišču je tudi oblikovana šibkost izdelkov, v turizmu neurejenost okolja in smešnost, kot je prodaja romunske cene keramike v turističnih birojih. Če gledamo pomembnost likovnega pouka s te strani, je prav gotovo med najbolj pomembnimi za dosego neobhodno potrebnega znanja.

Prof. Miro Kugler
pedagoški svetovalec

Kolektivi vedo, da gre za res

9. septembra je predsednik občinske skupščine Crnomelj sklical posvet z direktorji vseh gospodarskih organizacij v občini. Na podlagi podatkov o položaju podjetij v pogojih novega gospodarskega sistema, o skladih in dohodkih, o realizaciji družbenega plana za leto 1965 ter o kadrovske problematiki se je razvila razprava o vsakem kolektivu posebej.

Ugotovili so, da so kolektivi in organi samoupravljanja skoro povsod doumeli resnost položaja in s precejšnje mero odgovornosti začeli razmišljati o svoji prihodnosti.

Medtem ko sta BELT in deloma rudnik po reformi nekoliko na boljšem, so zaradi splošnih težav na tržišču nastale težave tudi pri Zori. Najslabše kaže kmetijski zadržki Crnomelj, ki je polletno poslovanje zaključila s precejšnjo izgubo, ki bo do konca leta verjetno narasla celo na 55 milijonov.

Zadruga je prosila občino za garancijo za najetje posojila, s katerim bi polletno izgubo pokrili, vendar so zahtevali od kolektiva zadruge najprej pismeno zagotovilo, da bodo sposobni sredstva vračati.

O tem, kar so govorili na posvetu, bodo direktorji obvestili svoje kolektive. Priporočili pa so, naj na seje delavskih svetov in drugih samoupravnih organov ob obravnavanju te problematike vabijo tudi zastopnike občinske skupščine in predstavnike družbeno političnih organizacij, da bodo perspektive kolektiva lahko pojasnjevali tudi z občinskega gledišča. Ob tej priložnosti so na

posvetu govorili še o prispevkih za gradnjo nove osemletke v Crnomlju, ker mora občinska skupščina v najkrajšem času zbrati sredstva za lastno udeležbo pri najetju posojila.

Žetvene naprave za »Alpine«

Letos smo uvozili precej kosilnic »Alpina«, ki so kot nalašč za hribovite, neravne in ravne predele. Nekaj jih je dobavila AGROTEHNIKA, nekaj pa COSMOS iz Ljubljane. K tej kosilnici uporabljajo tudi žetveno napravo, ki je menda zelo uspešna. Zato so se odločili v Obrtnem servisu v Semiču, da bodo izdelovali žetvene naprave za te kosilnice. Prvo serijo imajo že v delu; zatrjujejo, da bodo njihove ceneješe od onih iz uvoza.

V odkrivanju rezerv dober začetek

Po oceni črnomaljskega koordinacijskega odbora so v delovnih organizacijah doumeli gospodarsko reformo, naloge kolektivov, ter samoupravnih organov. Za nekatera podjetja ni bojazni, da bi prišlo do poloma zaradi novih pogojev gospodarjenja, medtem ko dokaj slabo kaže semiški Iskri, Belsadu, Kovinarju, Begradu in deloma Zdrugi.

Pri odkrivanju rezerv so črnomaljski kolektivi dobro zastavili delo, vendar je to še

Ker postaja v pogojih gospodarske reforme izobražene vedno bolj potrebno, je koordinacijski odbor mnenja, naj v kolektivih temu posvečajo več pozornosti, prav tako štipendiranju. Dodeljevalci štipendij pa naj bi bolj kot doslej upoštevali gnotno stanje študentovih staršev. V primerih, kjer st. v službi oče in mati, naj bi stroške visokošolskega študija krili doma, tako bi lahko več štipendij dodelili študentom kmečkega in delavskega poklica.

Na zadnji seji koordinacijskega odbora je bil sprejet sklep, da bodo do prihodnjega posveta oskrbeti točne analize gospodarskega stanja vseh delovnih organizacij, naker bodo obravnavali vsak kolektiv zase in možnosti za njegovo nadaljnji razvoj.

S sedanjim stanjem pa se koordinacijski odbor ne mo-

re zadovoljiti in ga tudi ne bo zagovarjal, kolikor bo v posameznih podjetjih prišlo do sprememb, zmanjšanja ali preusmeritve proizvodnje ali celo do prenehanja poslovanja.

Lepši prostori kemične čistilnice

Pred nedavnim je črnomaljska kemična čistilnica in pralnica dobila lepši in spodobnejši prostor za oddajo in sprejem blaga. V lokalu Lovskega roga, kjer so prej prodajali prehransko blago, si je kolektiv čistilnice uredil lepo sprejemalnice. Tako so stranke, še bolj pa zaposleni v tem kolektivu na moč zadovoljni, saj prejšnji prostori v lopi za hišo, v katerih so več let poslovali, res niso ustrezali. Tam so ostale le še pralnice.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

le začetek in bo treba še dosti več storiti, ne samo na področju gospodarstva, temveč tudi v družbenih službah.

Odločbe o novi vodarini razveljavljene

Pretekli teden se je že drugič sestel svet za trgovino, gostinstvo in turizem občine Crnomelj ter razpravljalo o cenah osnovnih življenjskih potrebščin v domači občini. Cene mleka so malce višje kakor v drugih občinah, medtem ko so premog in drva cenejša. Novega odloka ne bodo predlagali, zlasti še zato, ker je predstavnik trgovine objubil, da bodo cene še znižali.

Svet pa je bil mnenja, da je Obrtno komunalno podjetje neupravičeno podražilo vodarino za 300 odstotkov, zato bodo vse izdane odločbe o novi vodarini razveljavljene.

Razpravljali so tudi o prošnji AMD Vinica za postavitev bencinske črpalke. S postavitvijo črpalke na Vinici se svet strinja, vendar je treba zanjo najprej zagotoviti sredstva.

Obiskovalcem kina Crnomelj je grozila nevarnost, da bodo morali

dražje plačevati vstopnice, a je svet zavrnil predlog kine podjetja in zahteval najprej utemeljitve za višje cene.

Za zasebno trgovino v Rožnem dolu je zaprosil Tone Hutar, ker bi sicer ob upokojitvi poslovo-

kinje v trgovini STP prebivalci ostali brez trgovine. Svet nima nič zoper zasebno trgovino v Rožnem dolu, vendar meni, da bo prišlo do težav pri najetju posojila za ureditev lokala in nabavo zalog.

FRANC DERGANČ

Na Črešnjevcu odkupujejo

Pred zadrugnim skladiščem v Črešnjevcu sem srečal moža z zabojem jabolk. Bil je poslovodja črešnjevskega okoliša, ki spada h kmetijski zadrugi Crnomelj, Jakob Štubler. Jabolka je nakladal na kamion, čeravno je bilo že več kot pol dne, ko bi moral biti prost.

Dva skladiščna prostora sta bila že polna industrijskih jabolk, zanimala pa me je odkupna cena. Medtem ko je poslovodja prinašal zaboje, je vmes povedal:

— Odkupili smo že 70 ton industrijskih jabolk, plačujemo pa jih že po 40 din kilogram. Ko bo odkup jabolk zaključen, bomo pričeli odkupovati še sljive in bruske ter krompir. 15 ton krompirja smo že odkupili, nameravamo pa ga odkupiti še 40 ton. Mešani krompir

plačujemo po 55 dinarjev. Poslovni okoliš Črešnjevca zajema le malo vasi, vendar si tovariš Jaka vsako leto močno prizadeva v odkupu prekiniti vse druge, tudi mnogo večje poslovne okoliše črnomaljske zadruge.

JOŽE SKOF

Semičani gredo v Italijo

5. in 6. novembra (petek in sobota) bo organiziral SAP-Turist iz Ljubljane avtobusni izlet iz Semiča v Italijo. Pot bo vodila v Gorico, Gornars, Visco, Redipuglio, Trst in nazaj v Semič. Izlet bo trajal dva dni, vsi stroški izleta (razen deviz, ki jih plača vsak sam) pa bodo znašali predvidoma 18.000 dinarjev. Prijave zbira Franc Derganč v Semiču.

Ljudski poslanci na javnih tribunah

V nedeljo, 19. septembra, je bila na Vinici javna tribuna o gospodarski reformi, ki jo je vodil ljudski poslanec Viktor Zupančič. Odgovarjal je na mnoga vprašanja, predvsem s področja kmetijstva, za katere so Vinčani pokazali največ zanimanja.

V ponedeljek, 20. septembra, pa sta razpravo na jav-

Električni pastirji ne gredo v prodajo

Pred meseci je Obrtni servis v Semiču pričel izdelovati električne pastirje, za katere pa zdaj ni posebnega povpraševanja. Mogoče marsikdo niti ne ve, da jih delamo doma, saj je slišati, da jih nameravamo uvoziti iz Nemčije — po dvakrat višji ceni kot so domači!

IZGLASOVAN REBALANS OBČINSKEGA PRORAČUNA

Odborniki obeh zborov občinske skupščine Crnomelj so v ponedeljek v prisotnosti zveznih poslancev Ludvika Goloba in Vinka Kastelica ter direktorjev in predsednikov delavskih svetov 17 podjetij obravnavali položaj gospodarstva v občini, zatem pa sprejeli rebalans občinskega proračuna.

V razpravi o položaju delovnih kolektivov v novih pogojih gospodarjenja so se oglašali le predstavniki gospodarskih organizacij in še ti so v glavnem navajali iste podatke, ki so bili navedeni v gradivu za sejo. Žal poglobljenih razmišljanj o perspektivi podjetij v bodoče ni bilo. Opaziti je, da v delovnih organizacijah ključnim problemom reforme kot preusmeritvi proizvodnje, porabi materialov, organizaciji strokovnih in analitskih služb posvečajo vse premalo pozornosti. Doslej so bila prizadevanja kolektivov usmerjena predvsem na iskanje rezerv v delovni disciplini, kar je vsekakor prav, ni pa bistvo reforme.

Sele ko je beseda nanesla na gospodarjenje v zadrugi, so oživel tudi odborniki. Zlasti tovariš Vidmar, Skrinjar in Strucelj so povedali nekaj pametnih misli, ki bi jih kazalo pri delu v družbenem sektorju kmetijstva vsekakor upoštevati. Glede garancije, ki jo je občina iz-

dala kmetijski zadrugi za najetje posojila, s katerim bodo pokrili izgubo, so bili na skupščini mnenja, da se za garancijo odločajo zadnjikrat in da naj zadruga v prihodnjem letu računa le na lastna sredstva, pridobljena z rentabilnim poslovanjem.

Prizadeto je tudi šolstvo

Preden so izglasovali rebalans občinskega proračuna, so se k besedi oglašali skoraj vsi odborniki iz šolskih kolektivov ter poudarjali, da bo dejavnost osnovnega šolstva in gimnazije s predlaganim zmanjšanjem sredstev za okoli 11 milijonov precej prizadeta.

Odbornik Metod Plut, ravnatelj semiške osemletke in hkrati član sveta za družbeni plan in finance, je dobro povedal:

— Naš svet je na dveh sejah temeljito pretresal vse proračunske postavke in skušal dohodke in izdatke uskladiti tako, da bi bilo šolstvu, socialno varstvo in zadeve borcev čim manj prizadeti. Vemo, da šolstvu ne bi smeli vzeti prav nič, a kaj, ko tudi drugih proračunskih postavk nikakor ni mogoče še zmanjšati.

Tovariš Plut je predlagal, naj se okoli 5 milijonov rezervnih sredstev za investicije v šolstvu porabi za dejavnost osnovnih šol in gimnazije. Njegov predlog je bil sprejet in rebalans proračuna izgla-

van tako, da je šolstvo pravzaprav na slabšem za okoli 6 milijonov dinarjev.

Bili pa so mnenja, da je zmanjšanje sredstev za šolstvo mogoče prenesti samo kot začasen ukrep do konca letošnjega leta, medtem ko naj bi proračun za leto 1968 zagotovil za osnovnošolsko dejavnost in za potrebe gimnazije toliko sredstev, kolikor je potrebnih za nemoteno in kvalitetno delo v šoli.

Za okoli 117 milijonov manjše dohodke občinske skupščine nikako bi bilo mogoče uravnovešati z izdatki, ne da bi bili prizadeti vsi, četudi močno potrebni koristniki proračuna.

V nadaljevanju se je sprejeli še nekaj odlokov ter obravnavali tiste zadeve, ki so bile v dnevnem red vnesene na zahtevo odbornikov.

Tudi kolektivi prispevajo

Akcija za pomoč poplavljenecem je v metliški občini našla na lep odziv med p.o.bivalstvom. Med krajevnimi organizacijami RK so doslej največ zbrali v Gradcu, na Jugorju, v Rosalnicah, v Metliki pa na Mestnem in Partizanskem trgu.

Razen njih gre pohvala tudi kolektivoma Novoteksa in Beti, kjer so se odločili za poplavljenca prispevati enodenarjni zaslugek. Doslej je bilo zbranih že več kot 500.000 dinarjev. Akcija se nadaljuje.

KOMET: »Vztrajamo na poti navzgor!«

- 200-članski kolektiv je v osmih mesecih letošnjega leta ustvaril že več
- kot 67 milijonov dinarjev za sklade — Dvig storilnosti in izobraževanje
- smatrajo za nalogo št. 1 — V začetku septembra so dobili slabši delavci
- prve opomine.

O organizaciji dela in produktivnosti so v konfekcijskem kolektivu KOMET v Metliki začeli razmišljati ob primerih iz prakse. Dve delovni izmenici sta pri istem delu in na istih strojih dosegli 100 odstotkov razlike v proizvodnji. Dve delavki pa ob enakih pogojih dela ena 30.000 din, druga 60.000 din za služka. Ko so ugotavljali vzroke za tolikšno razliko, so spoznali, da je razlika v proizvodnji nastala zaradi slabe organizacije in priprave dela, medtem ko je mogoče enkrat večji zaslugek posameznika samo zaradi boljšega in hitrejšega dela.

Organi samoupravljanja so nato sklenili: če se delavec ali delavka v šestih mesecih ne privede stroju in potem ne dosega norm, mora na drugo delovno mesto. Vsak, ki ob mesecu prejme manj kot 30.000 din zaslugek, dobi pred kratkim Kometovi delavci dobili prve opomine. Če

pismeni opomin. Tako so se ne bodo v prihodnje pri delu bolj potrudili in naredili toliko kot naredi drugi, jim bodo rekli: »Zvoli tovariš, poišči si lažjega dela drugje.«

Ko mi je direktor podjetja Manek Fux o tem pripovedoval, je poudaril, da se novi ukrepi prav lepo uveljavljajo in s precejšnjim uspehom.

Dvig produktivnosti smatrajo za nalogo št. 1 — je dejal. — Pri tem pa smo zmanjšali še število proizvodov, uvajamo specializacijo dela v tehnološkem postopku in največjo pozornost posvečamo pripravi in organizaciji dela.

Delavec lahko postane v 6 letih inženir

— Druga najvažnejša naloga kolektiva je izobraževanje. Odrpil smo tečaj za vso začetniško delovno silo in tudi za druge, še nezaposlene interese. Najboljši bodo v kratkem začeli obiskovati dvoletno šolo za naziv šivilje in krojača. Kdor se bo tu uskal, lahko nadaljuje študij na srednji konfekcijski šoli v Zagrebu in na višji šoli, ki daje naziv inženirja konfekcijske stroje. Tako imajo naši delavci in delavke vse možnosti za šolanje in izobraževanje. Ze več let pa štipendiramo na omenjenih šolah nekaj učencev. Prve strokovnjake bomo kmalu dobili.

METLIŠKI TEDNIK

NI MALENKOSTI!

V Metliki bi morali postaviti table, kamor bi obehali plakate. Zdaj jih pripenjajo na dvorišna vrata (pa tudi na hišna), na pločevke, na šipe, kar vsekakor ni estetsko. Pa tudi posamezniki se razburjajo, ker se s tem dela škoda.

Tudi na te malenkosti, je treba misliti!

Na Suhorju pridelek slabo kaže

Letošnji pridelek na Suhorju in v okoliških vaseh slabo kaže. Nekaj zavoljo toče, ki je v začetku julija uničila dobršen del pridelka, nekaj pa zaradi slabega vremena. Grozdje gni, prav tako krompir. Ob nekaj lepih dneh v preteklem tednu so se ljudje veselili, medtem ko je nedeljski dež vse veselje spet pokvaril.

Vseh naročil niti ne zmorejo

Da so si Kometovi izdelki že dobro utrdili pol na domače tržišče pove podatek, da je bilo v prvih dneh Zagrebskega velosejma sklenjenih za 20 milijonov novih kupčij. Zlasti za nedrčke je vedno več zanimanja, tako da vseh naročil niti ne zmoremo.

— V izvoz se še nismo vključili, je v nadaljevanju pojasnil direktor. — Proizvajamo še premajhne količine, res je pa tudi, da naša konfekcija tudi silno težko prodre na svetovna tržišča, razen na Vzhodu. Nameravamo ustanoviti še specializiran obrat v Gradcu in če bo dalo steklo po predvidevanjih, se bomo prihodnje leto že pogovarjali o izvozu.

Dohodek in storilnost sta nerazdružljiva

Pridni delavci se v KOMETU glede zaslugek ne pritožujejo, saj jih ni malo, ki ob mesecu prejmejo več kot 50 tisočakov. Ob zadnji podražitvi življenjskih stroškov pa so ukrenili tako: kolikor znašajo manjše datjave na vsakega

Stanovanja in posojila delavcem

Samo v osmih mesecih letošnjega leta je ustvaril kolektiv več kot 67 milijonov dinarjev za svoje sklade, zato tudi lahko daje. Lani so kupili 2 stanovanja v bloku, letos spet 2, medtem ko so 4 nova stanovanja še v gradnji. Razen tega so dali delavcem, graditeljem hiš, po 500.000 din brezobrestnega posojila za dobo 10 let. Za otroško varstvo v občini so dali letos že 2,5 milijona, mnogo več bodo prispevali za gradnjo metliške šole, še več manjših vsot pa je namenjenih drugim oblikam družbenega standarda.

Tovariša direktorja smo vprašali ob koncu še to:

— Kaj pomeni gospodarska reforma kolektivu KOMETA?

— Bistvenih sprememb nam ni prinesla. Vztrajno va iščemo poti in načinov da bi se še povzpeli navzgor. Nam se ni treba bat' nola-ma.

R. B.

Zadovoljni Suhorčani

V nedeljo, 19. septembra, so v prosvetnem domu na Suhorju Veseli planšarji privedli prijeten veter. Planšarji so ob lepih svokih polk in valčkov poskrbeli, da so marsikoga zasrele pete. Domače višje sta pela Silva Vetrin in Janez Jeršinovec, medtem ko je humorist Kori razdiral šale.

Z Veselimi planšarji pa so na Suhorju nastopili tudi člani belgijskega ansambla Kubanos. S tem so potomci slovenskih izseljencev Planšarjem vrnilli obisk. Izvajali so bolj malo znano instrumentalno in vokalno glasbo slovenskih izseljencev v Belgiji.

Polna dvorana ljudi je vse nastopajoče nagradila z bučnim ploskanjem. Omenil bi še, da bi bilo lahko mnogo manj jeze in negotovanja, če bi bili ljudje bolj disciplinirani. Stoli v dvoranah niso pritrjeni, ker uporabljamo ta prostor za telovadnico; tako so nekateri stoli iz zadnjih vrst nosili naprej. Svedra zato ni bilo pravega reda!

M. P.

Ali je delavska univerza še potrebna?

Na dnevnem redu zadnje razširjene seje občinskega odbora SZDL v Brežicah je tov. Vlado Deržič med drugim zahteval tudi odgovor nadaljnega obstoja delavske

univerze. Menil je, da je pošolsko izobraževanje še potrebno in da je spriče tega nujno treba spreminiti odnos do te izobraževalne ustanove.

V sistemu samoupravljanja tako občina kot delovne organizacije preveč podcenjujejo vlogo, ki bi jo delavska univerza lahko odigrala. Pomisliti bi bilo dobro samo na tale prispevek: vsako leto izpolni osemletno šolsko obveznost precejšen del naše mladine in le 60 odst. je takih, ki dokončajo tudi 8. razred. Vsa ta mladina se zaposluje in uvršča med upravljavce delovnih kolektivov. Za upravljanje pa z nedovršeno osemletko gotovo še ni sposobna in tega bi se

morala podjetja med prvimi zavedati.

V zvezi s tem je predsednik Vlado Deržič celo predlagal, da bi za mladino s pomanjkljivo osnovno izobrazbo poiskali oblike izobraževanja v dogovorih krajevnih organizacij SZDL z delavsko univerzo v Brežicah.

Prisotni so se v razpravi zavzeli za to, da na račun reforme ne bi smeli kratiti finančnih sredstev izobraževalnim ustanovam in da je treba čimprej poskrbeti, da bo imela delavska univerza vsaj enega vodilnega uslužbenca popolnoma zase. Životarjenja je bilo dovolj, treba se je torej odločiti za ukinitve ali pa za okrepitev te ustanove.

TUDI V KRŠKI OBČINI URESNIČUJEMO NAMEN REFORME:

Boljše delo in varčevanje

Predsednik občinske skupščine Krško je pretekli četrtek sklical posvet predstavnikov delovnih organizacij z namenom, kako čim uspešneje uresničevati gospodarsko reformo. Delovne organizacije še niso ukrenile vsega za povečanje produktivnosti. Vsekakor je potrebno najprej organizirati proizvodnjo tako, kot je to potrebno za dobro gospodarjenje. Samo maksimalno izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti lahko jamči za uspehe podjetja.

Proizvodnost dela, varčevanje v širšem smislu besede so nadaljnji ukrepi, ki jih je treba postopno in sistematsko obravnavati v vseh ukrepih bodočega gospodarjenja. Organi upravljanja, vodstva podjetij in posamezniki naj v vsakodnevnem delu zasledujejo uresničevanje dobrega in uspešnega gospodarjenja.

Vsaka delovna organizacija je sama odgovorna, kako bo poslovala v bodoče. Po dejanski dosegli boljših rezultatov šele nastopi čas, ko se je potrebno lotiti višjega nagrajevanja. Na podlagi uspehov bo potrebno revalorizirati osebne dohodke, jih uskladiti, seveda ne v škodo sklada, pač pa po zaslugi in prizadevanjih vseh zaposlenih.

Vzopredno s sprejemanjem načel gospodarskih ukrepov se predvideva precej sprememb tudi na področju stanovanjske politike. Nov zakon o ustanavljanju podjetij za upravljanje s stanovanjskimi zgradbami postavlja v ospredje racionalnejše gospodarjenje z objekti družbenega standarda, daje možnost obsežnejše razširjene reprodukcije in zagotavlja boljše vzdrževanje obstoječih zgradb.

Po grobih ocenitvah bodo ekonomske najemnine v občini znašale približno 200 milijonov din, kar bo predstavljalo močno materialno bazo novemu podjetju za dobro stanovanjsko politiko v komunni. Na posvetu je bilo pojasnjeno, da osnutek republiškega zakona predvideva v vsaki občini le eno tovrstno podjetje, najmanj pa naj bi obsegalo 500 stanovanj družbenega sektorja. Prisotni so bili seznanjeni z možnostjo ustanovitve dveh takih podjetij v krški občini, v kateri je 1251 stanovanj družbenega sektorja. Od teh je last ručnika Senovo 389 stanovanj. Spriče specifičnosti rudarskega kraja in upoštevanje dejstvo, da ima rudnik že dobro organizirano servisno službo, obstaja možnost za samostojno podjetje na tem področju, drugo pa bi bilo v Krškem za področje Brestanice, Krškega in Kostanjevice.

Ne gre pa tu le za ustanovitev podjetja. Na tem področju nas čaka ogromno odgovornega in strokovnega dela. Potrebno bo oceniti vsa stanovanja družbenega sektorja, jih kategorizirati in do-

ločiti objektivno in ekonomsko najemnino. Netrokovno in pavšalno ocenjevanje vrednosti stanovanj lahko finančno prizadene le stanovanjce. Za pravočasno realizacijo določb novega zakona nam ne ostaja veliko časa, zato bo potrebno krepko poprijeti.

Pavk.

Obisk vzhodnonemških študentov

Prejšnji teden so obiskali tovarno celuloze in papirja v Krškem slušatelji višje politične šole »Karel Marxa« iz Vzhodne Nemčije. Seznanili so se s proizvodnim postopkom v tovarni, nato pa so jih predstavniki podjetja in politični delavci krške občine seznanili s sistemom samoupravljanja in delitve dohodka. Obiskali so tudi Kostanjevico, kjer so si ogledali Gorjupovo galerijo in razstavo kipov na prostem ob gradu. Navdušeni nad lepimi kraji in gostoljubnim sprejemom so odpotovali v Piran.

KRŠKE NOVICE

KONFEKCIJSKO PODJETJE LABOD ureja s finančno pomočjo občinske skupščine in Zavoda za zaposlovanje delavcev v prostori, ki jih zasedala doslej Kovinarska, nove proizvodne prostore. To bo velika pridobitev za občino, saj bo v novem podjetju došlo do 70 delavcev in žena. Predvidevajo, da bodo pričeli obratovati s polno zmogljivostjo ob Novem letu. Proizvodnja bo potekala v dveh zmenah.

KRŠKO NIMA PRIMERNE AVTOBUSNE POSTAJE. Avtobusni promet se močno razvija, saj opravljajo svojo dejavnost na krškem področju kar tri avtobusna podjetja: Izletnik iz Celja, ki ima tudi svojo poslovalnico v Krškem, SAP in Gorjanci iz Novega mesta. Sedanje postajališče pred zgradbo skupščine ni primerno; potniki iščejo v primeru slabega vremena zavetje v avli občine in v bližnji gostini. Vsekakor bi bilo potrebno razmisliti o primernejši lokaciji postaje. Prevorna podjetja bi zainteresirali, da bi finančno podprla gradnjo postajališča.

NA ZALOŽAH JE BILA PRETEKLO NEDELJO otvoritev nove gostilne. Zdelani so bili pet let brez gostinskega lokala, odkar je gostilna Soba prenehala poslovati. Prostore bivšega Krajevnega urada je kupila in preuredila v priklupen gostinski lokal gostinjska delavska Točka Mohin. Posrebela je tudi za dobro pijačo. Lastnica novega lokala zagotavlja, da bo v kratkem mogoče dobiti tudi več vrst domačih jedi.

SLOVENIJA AVTO IZ LJUBLJANE UREJA v Dalmatinski ulici nasproti bencinske črpalke nove poslovne prostore. Gradbena dela so v pomnem teku, saj mora biti lokal dograjen do konca oktobra letos. Prostorji, v katerih zdaj posluje omenjeno podjetje,

so premajhni, da bi lahko poslovali nemoteno. Slovenijavto bo za adaptacijo celotne zgradbe vložilo preko 25 milijonov din.

GRADNJA NOVEGA MESTU CEZ SAVO poteka normalno. Sifšati je namreč bilo, da bodo delala prekinili kar pa ni točno. Nastalo so sicer težave, ker so strokovnjaki šele sedaj ugotovili, da je teren globoko mehak. Nastalo problematiko, ki pa ne vpliva na potek gradnje, rešuje Inštitut za matematiko, geomehaniko in fiziko iz Ljubljane.

V KRŠKIH TRGOVINAH NI MOGOČE KUPITI britvice. Sicer to ni krivda komercialne trgovske podjetja, pač pa pomanjkanje deviznih sredstev za nakup tekočih potrebščin. Zemeljska britvice na žalost ne zadostujejo skromnim željam in potreb potrošnika. Planirano varčevanje?

ZALOGE LESA V TOVARNI DJURO SALAJ nikakor ne zadostujejo, da bi lahko v tem prizadnem kolektivu mimo preiskovalni bližajočo jesensko slabo vreme in zimo. Sedanje zaloge zadostujejo le za približno 40-dnevno proizvodnjo, kar pa je vsekakor premalo za nemoteno delo. Kritična je predvsem zaloga smrekovega lesa, ki ga zelo primanjkuje, zato si bo podjetje pomagalo z uvozom lesa iz Češkoslovske.

7. oktobra: krvodajalska akcija v Brežicah

Kot uvod in pripravo na oktobrsko krvodajalsko akcijo priredi Občinski odbor RK v Brežicah 30. septembra ob 18.30 v Prosvetnem domu predavanje dr. Pirca »O krvodajalstvu«.

Na predavanje so vabljeni vsi odrasli občani in mladina. Prav tako prosi občinski odbor Brežičane med 18. in 60. letom starosti, naj se polnoštevilno udeležijo krvodajalske akcije. Kri bodo odvezovali 7. oktobra od 7. do 13. ure v Zdravstvenem domu.

BREŽIŠKE VESTI

Po čem je meso v Brežicah?

Iz brežiške klavnice so opozorili uredništvo našega lista, da informacije, ki smo jih objavljali o cenah mesa, niso bile vse točne. Da ne bo zmede med potrošniki, tokrat popravljamo napako in seznanjamo bralece z izpopolnjenim cenikom. Za cene govedine, telečje in svinine smo te dni pozvedeli v mesnici in zaradi tega upamo, da ne bo pomot.

GOVEJE MESTO I. A VRSTE: Meso brez kosti: stegno, pleče, bržola, pljučna pečena 1690 din kg, bočnik, vrat, potrebušina 1490 din kg.

Meso z vraščenimi kostmi: ledja 1280 din kg, prsa, rebra 1100 din kg.

GOVEJE MESTO I. VRSTE: Meso brez kosti: stegno, pleče, bržola, pljučna pečena 1520 din kg, vrat in flam 1250 din kg.

Meso z vraščenimi kostmi:

Angelca Škaler - ravnateljica brežiške osnovne šole

Osnovna šola Brežice II in osnovna šola BRATOV RIBARJEV sta se v novem šolskem letu združili v eno šolo. Združena šola nosi ime BRATOV RIBARJEV in ima v centralnih zgradbah 33 oddelkov, na treh podružničnih šolah pa še 6 oddelkov.

Delovna skupnost je 16. septembra izvolila za ravnateljico tov. Angelco Škalerjevo, za pomočnico ravnateljice pa 14 dni pred tem tov. Anico Rožičevo. Predmetna učiteljica Angelca Škalerjeva je že več let poučevala matematiko in fiziko na osnovni šoli BRATOV RIBARJEV, tov. Anica Rožičeva pa je bila pred izvolitvijo zaposlena kot referentka za šolstvo pri občinski skupščini v Brežicah, še prej pa je bila ravnateljica osnovne šole na Veliki Dolini.

Cesta Brežice-Sromlje vendar le popravljena
Končno lahko poročamo, da je cesta iz Brežic v Sromlje popravljena. Ker teče cesta po močvirnem zemljišču, so morali delavci, ki so jih seli pa do trgovine v Sromljah vgraditi 533 prostornih metrov gramoza. Obsekali so tudi veje, ki so tolkle po avtobusih in kamionih. Upajmo, da bodo zdaj za cesto boljše skrbeli, še posebej, ker se po njej vozijo tudi šolarji v Arlič. Prav bi bilo, da bi avtobus vozil otroke do Arlič in ne samo do Dečnih, koder morajo pešati čisto 2 kilometra. D. V.

NOVO V BREŽICAH

NA POVABILO OBČINSKEGA ODBORA SZDL je večeraj, 22. septembra, obiskala Brežice predsednica glavnega odbora SZDL Slovenije tov. Vida Tomšič. Prisostvovala je razgovoru političnega aktiva o nekaterih aktualnih družbeno-političnih vprašanjih. Sekretar občinskega komiteja ZKS Vinko Jurkasi je za uvod ocenil uresničevanje gospodarske reforme v občini, nakar je sledila razprava o nadaljnjih nalogah občanov pri naporih za boljše gospodarjenje.

V POSLOVALNICI DRZAVNE ZALOŽBE imajo te dni še vedno živahen promet. Največ kupcev povprašuje po šolskih knjigah, veliko pa so v zadnjih dneh prodali tudi gramofonskih plošč. Najbolje grede v prodajo popevke ter pesnitke ljudske glasbe. Naročniki zbirke »100 romanov« so pravkar prejeli knjigo francoskega pisatelja A. Gideja Vatikanske leče in Gogoljev roman Mrtve duše.

TRGOVSKO PODJETJE LJUDSKA POTROŠNJA je v svoji trgovini s pohištvo še razstavilo komplet opreme, ki so ga izdelovali iz Bosanske Gradisce prikazali velesejskim oblikovalcem v Zagrebu. Tudi v skladišču ima Ljudska potrošnja trenutno lep izbor raznega pohištva in svedeli smo, da bo izdelbene kose v prihodnje še hitreje menjala ter tako sproti seznanjala kupce z novimi izdelki.

TRGOVINA Z ZELENJAVO IN SADIEM je vsak dan dobro založena s papriko za vlaganje. Prodaja jo po 240 in 260 din kg. Letos je na trgu ni dobiti, gospodinjstva pa so vesele, ker je tokrat lahko kupijo prav tako poceni kot na zagrebškem trgu.

Kako je s črnimi vinotočji?

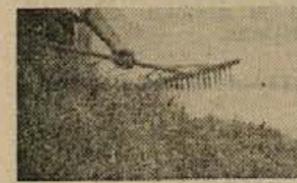
O črnih vinotočjih veliko govorimo in pišemo, vendar bi sami odmrli, če bi gostilničarji ubrali drugo pot.

Tudi v okolici Brežice je bilo precej takih vinotočev, morda jih je še kaj, vendar prodajajo drug za drugim. Čemu bi nekdo liter vina plačeval po 300 din, ko ga pri Belem konjčku v Zakutu dobi po 250 din? In to dobro domače rdeče vino, ki ga pohvalijo vsi, ki so prej hodili okoli črnih vinotočev. Gostilničarka Marija Černetova v Zakutu se je znašla in si je s prodajo cenejšega vina pridobila mnogo strank. Zakaj je ne bi posnemali tudi drugi gostilničarji?

Šola v Pečicah ima garažo

Avgusta so taborili na gradu Orešje obvezniki predvojaške vzgoje iz brežiške občine. Na pobudo predsednika občinske skupščine so nato pomagali graditi garažo za šolski kombi v Pečicah, ki vozi otroke v arličko šolo. Štiri dni so delali po četah in bi opravili še več del, če jim ne bi nagajalo slabo vreme.

Kljub temu je njihovo delo vredno več kot milijon dinarjev. Vaščani menijo, da zaslužijo mladinci, njihovi komandirji in vodstvo taborjenja vsaj javno zahvaliti. D. V.

Na travniku pred brežiško bolnišnično pridno nakladajo seno, da bo imel edini konjček, ki živi na ekonomiji te ustanove, čez zimo dovolj jesti. Delavci so posušili otavo tik pred sobotnim dežjem.

Premalo avtobusov

S prvim septembrom je bila ukinjena redna avtobusna zveza od železniške postaje do Cateških Toplic. Gostje, ki se pripeljejo do Brežic z vlakom in so namenjeni v Toplice na zdravljenje, se vsak dan ustavljajo v pisarni Turist-biroja in sprašujejo, kako priti tja. Trenutno imajo na razpolago le avtotaksi, vendar je mnogo takih, ki jim je tak prevoz predrag. Zvedeli smo, da bo brežiška tu-

ristična poslovalnica poskusala urediti pri podjetju SAP, da bi le-to dalo na razpolago za te prevoze kombi.

Za minulo nedeljo se je v turistični poslovalnici v Brežicah prijavilo tudi precej izletnikov. Izkazalo se je, da zaradi pomanjkanja avtobusov niso mogli vsem ustrediti. Tako so morali odkloniti kar 5 skupin, ki so prošle za prevoze na Pohorje, v Velenje, Rogaško Slatino in v Zagreb.

KAKAVOVEC GROZI KOT TEMEN OBLAK

O, grenka, sladka čokolada...

V krškem IMPERIALU so plan presegli, materialne stroške so zmanjšali, bolniških pa ni več - Kako iz zagate pri uvozu kakavovca, če ne bo deviz?

Podatki o letošnji proizvodnji v Tovarni čokolade IMPERIAL v Krškem so ugodni: do konca avgusta je kolektiv uresničil proizvodni plan 89-odstotno, plačano realizacijo pa 78-odstotno. Proizvodnja je v primerjavi z lansko večja za 46 odst., plačana realizacija pa za 47 odst. K takšnemu stanju ni kaj reči, toliko manj še, če vzamemo v zakup dejstvo, da je kandidatorska industrija v Sloveniji letos v precejšnjih težavah.

Osebnih dohodkov so letos precej večji kot lani. Kljub temu so v IMPERIALU letos popravili notranjo delitve dohodka v korist sklada. Lani so bili povprečni osebni dohodki 32.000 din na mesec, delitveno razmerje med osebni dohodki in skladi je bilo 92,17:7,83. Letos so povprečni osebni dohodki 45.000 na mesec, delitveno razmerje med osebni dohodki in skladi pa je (v prvem polletju) 75:25.

Povečani osebni dohodki in v korist sklada spremenjeno delitveno razmerje je posledica ukrepov, ki so jih v tovarni začeli uresničevati že lani. Temni oblaki so se nad kandidatorsko industrijo lani že zbirali, zato je bilo treba gospodariti, kar se da razumno. Ze lani so ustvarili precej presežka v dohodku, pa ga niso razdelili, hoteč si ustvariti rezervo za težke čase. Dohodek se je povečal zaradi varčevanja s surovinami in pomožnimi materiali, zaradi varčevanja pri uporabi elektrike, ker so odpravili več režijskih delovnih mest, pa tudi zato, ker je letos precej manj bolniških, kot jih je bilo lani.

Dosledne razprave o rezervah, ki so v proizvodnji, in o tem, da tovarna ne more biti pribežališče spekulativov, so rodile sad. V avgustu ni bilo razen ene delavke, ki je na porodniškem dopustu, na bolniški noben! Pred reformo ni bilo dneva, da ne bi bilo na bolniški odš do 10 delavk. K takšni moji zmanjšanju bolniških je prav gotovo pripomoglo tudi to, da so v tovarni še odpuščali 5 delavk, ki jih zaradi izboljšanja organizacije

dela ne potrebujejo več. Pri izbiri teh, ki naj kolektiv zapustijo, je razen socialnih meril igralo precejšnjo vlogo tudi prijetost, kakšen odnos ima do dela prizadeta delavska in kako je disciplinirana.

10. septembra so imeli v IMPERIALU še za 10 dni zaloge kakavovca, ki je osnovna surovina za proizvodnjo čokolade. Ze plačani kakavovec je na Reki, toda ne vedo še, če ga bodo dobili. Na leto porabijo za 70.000 dolarjev kakavovca, hkrati pa izvozijo za 9200 dolarjev čokoladnih izdelkov. Na zahodno tržišče je težko prodreti z našimi čokoladnimi izdelki. Kilogram naše mlečne čokolade lahko prodajo na naši meji po 1250 din, kar je okoli 4 nemške marke. Na nemškem tržišču velja kilogram kvalitetno slabše čokolade 10 do 12 mark. Če k naši ceni prištejemo 40 odst. zaščitno carino, ki je v veljavi v Nemčiji, je naša čokolada še vedno za tretjino cenejša. Toda razvita kandidatorska industrija na zahodu odklanja uvoz. Tudi poskusi za menjavo: mi dobavimo čokolado, tuji kupci pa nam specialne papirje za zavijanje čokolade niso uspeli.

Načelo, po katerem mora panoga plačati devize, ki jih potrebuje za uvoz surovin, ustvariti s izvozom, se bo torej v kandidatski industriji težko uveljavilo. Prav zato grozi kakavovec kot osnovna surovina kandidatorjem kot temen oblak. M. J.

Zavel je svež veter

Najbolj ga je čutili v odkritih pomenkih o problemih, ki žulijo mlade - Odnosi do štipendistov še na suhi veji - Sklep mladih, da ne posnemajo za-kušantov

Mladi proizvajalci, zlasti če so v organih upravljanja, naj z osebnim primerom pokažejo, kako lahko posamezniki izvajajo gospodarsko reformo. V delovnih organizacijah je nešteto možnosti, ko to lahko store: da delajo vseh osem ur, ne da bi se po nepotrebnem sprehajali po delovnih prostorih in se za drževali po pisarnah, da dosežejo in presežejo norme, varčujejo z materialom in podobno.

Na plenarnem zasedanju občinskega komiteja ZMS v Trebnjem 14. septembra, je bil to prvi poziv zaposleni mladini, ki bo imela v tem in prihodnjem mesecu letne konference svojih aktivov. Razen tega so pozvali mladino, naj na konferencah kritično obravnava najrazličnejše pojave v delovnih organizacijah, tako tudi ekscese, ki so se pojavili med izvajanjem gospodarske reforme. 7. mirnemskemu podjetju DANA, ki ima sicer vzorno samoupravljanje, je prišlo do precej nerazumljive odločitve kolektiva. Na kratko so odslovili strokovnjaka, svojega štipendista, ki je prišel s študija. Bojda se je to zgodilo zavoljo tega, ker je imel novinec prehode zahteve do podjetja, ki v reformi varčuje in sploh ne dovolj, da bi se kdorkoli okoriščal. Mladinci so poudarili, da tak odnos do solanega človeka ni pravilen, zlasti še, ker se je kolektiv prepoceni odredel sredstvom, ki jih je nakazoval za štipendijo.

Naslednji primer še bolj osvetli odnose med štipendisti in štipenditorji: delovna organizacija, ki daje studentu tretjega letnika medicinske fakultete mesečno 16 tisoč dinarjev štipendije, se kaj malo zanima za svojega bodočega zdravnika. To se najbolje vidi iz tega, da ga nič ne vprašajo, kako kaj študira, kako živi, kakšni so sploh njegovi pogoji za študij. Navadno je edina vez z njim kuverta, v kateri mu pošljejo denar. Na seji so menili, da bi bilo treba taka vprašanja analizirati, na po-

cah. Na seji komiteja so med drugim podčrtali, da je mladina osebno odgovorna za rešitev mnogih vprašanj, ki zadevajo mlade proizvajalce. V nova vodstva aktivov bodo zato izvolili take mladince, ki bodo sposobni in se ne bodo ustrašili samospodbudno načenjati pereče problematike, ki se poraja med reformo. Sploh naj prevlada v mladinski dejavnosti novo ozračje, v njem pa naj se bolj izkaže sposobnost in uveljavljanje mladih.

Kaže, da bo svež veter zapihal tudi v samem komiteju, četudi ne bo profesionalce več njegova gonilna moč. To napovedujejo, ker je na zadnji seji izbrila na dan potreba po večji osebni odgovornosti, kot je bilo do zdaj v navadi. Zmenili so se, da bodo odslej razne seje temeljiteje pripravljali, bolj pomagali aktivom in se za vse naloge osebno zadolžili.

diagi analiz pa doseči, da se bodo izboljšali odnosi med prizadetimi, štipendije pa uskladile s povečanimi življenjskimi stroški. Z nerazumljivim odnosom do štipendistov si lahko tudi razložimo odnos do kadrov, so poudarjali člani komiteja. To so podkrepili trdeči, da v trebanjski občini ni gospodarske organizacije, ki bi imela svojega pravnika, pa tudi štipendij za ta poklic podjetja ne dajejo. Mladinski aktiv v delovnih organizacijah še niso razpravljali o teh vprašanjih, nudi pa se jim priložnost, da to store na letnih konferen-

cah. Na seji komiteja so med drugim podčrtali, da je mladina osebno odgovorna za rešitev mnogih vprašanj, ki zadevajo mlade proizvajalce. V nova vodstva aktivov bodo zato izvolili take mladince, ki bodo sposobni in se ne bodo ustrašili samospodbudno načenjati pereče problematike, ki se poraja med reformo. Sploh naj prevlada v mladinski dejavnosti novo ozračje, v njem pa naj se bolj izkaže sposobnost in uveljavljanje mladih. Kaže, da bo svež veter zapihal tudi v samem komiteju, četudi ne bo profesionalce več njegova gonilna moč. To napovedujejo, ker je na zadnji seji izbrila na dan potreba po večji osebni odgovornosti, kot je bilo do zdaj v navadi. Zmenili so se, da bodo odslej razne seje temeljiteje pripravljali, bolj pomagali aktivom in se za vse naloge osebno zadolžili.

Oba zbora občinske skupščine v Trebnjem razpravljata na današnji dopoldanski skupni seji o poročilu komisije za razmejitev proizvodnih okolišev, poročilo zavoda za zaposlovanje delavcev, problematiki vajencev in poročilu HTV komisije in poročilu o dosedanji izvedbi šolske reforme. Na dnevnem redu so predlogi za odloke o financiranju

zdravstvenega zavarovanja kmečke mladine v letu 1965, o določitvi premije kmetijskih proizvajalcev in določitvi dela prispevka v sklad zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev in o rokkih za čiščenje in pregledovanje dimnih naprav in vodovodov v občini. Odborniki bodo razpravljali še o garancijah, volitvah in imenovanjih.

Prehrano. Delavci, ki so tiste dni mašili lukaje in krpali asfaltno prevleko na glavni trebanjski ulici, so hitro zavarovali udrti predel. Cesta se je namreč udrti nad kanalom.

KOMUNALNO PODJETJE bi jih moralo sneti, pravijo Trebanjci za zastave, ki se plapolajo in spominjajo na veselo urico ob občinskem prazniku na procelju GRMADE. Pa se za to nihče ne zmeini. Pa čakajmo do naslednjega praznika!

PROSTORE OBČINSKE skupščine so letos temeljito preuredili, ker je omogočilo, da ni take stiske na delovnem mestu. Trenutno končujejo beljenje.

SLAB JE, SLAB, pravijo ljudje za krompir, ki so ga začeli kopati te dni. Vreme kmetijcem letos ni bilo naklonjeno, zato računajo tudi na manjšo prodajo pridelkov.

Pretežno največ se je govorilo o prilagojevanju novi zakonodaji o delovnih razmerjih. Določila, sprejeta ponekod, so načelna, konkretnosti ni, kar seveda moti nadaljnjo aktivnost v tej smeri. Pojavila se je tudi težnja po prepisovanju. Nemalo primerov je bilo, da so predstavniki upravljanja iskali pri občinskem sindikalnem svetu model konkretnjšega akta, da bi videli, kaj vse mora določiti pravilnik vsebovati. Ker praksa uči, da prepisovanja niso bila redka (spomnimo se pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov, statutov delovnih organizacij ipn.), je bila tudi mislija teh posameznikov pri ObSS neuspešna. Občinski sindikalni svet je od svojih podružnic zahteval, naj prevzamejo pobudo za izdelavo pravilnikov in drugih potrebnih splošnih aktov, ki jih zahtevajo novi pogoji gospodarjenja.

Popolnoma je razumljivo, da drugače skoraj ne more biti. Razlog je preprost: modrovalo se je v odsotnosti večine. Pametne glave so spet pozabile, da ves kolektiv ustvarja sredstva in da ima pravico odločati o njih, se pravi pravico upravljati. Delavcem pa niso dali priložnosti, da bi kaj več zvedeli o reformi, pregledali in ocenili svoje možnosti ob reformi, da bi se seznanili z razmerami, v kakršnih se je znašla njihova delovna organizacija. V dosedanjih ukrepih, ki so jih nekatere delovne organizacije že sprejele, torej ni najti njihove volje, njihove odločitve.

Ko je tudi na vrata trebanjske občine potrkala reforma, je marsikatera gospodarska organizacija poklicala z dopusta svoje strokovnjake. Do zdaj so povsod obravnavali nove gospodarske ukrepe, predvsem njihov širši pomen. Razprave pa so bile zvečine le v ožjem krogu, bodisi na sestanku upravnega odbora ali na zasedanju delavskega sveta. Kolektivov in sindikalnih podružnic (z izjemami) niso skil-cevali.

Seveda je temu primerno stanje v delovnih organizacijah. Podjetja tavajo v začaranem krogu, strmeče v ukrepe kot učenci prvi dan v šolsko tablo. Tu in tam se po bliška, moške staknejo glave in se razveselijo, misleče, da so že našli mesto, kjer je treba zadeti žebličko v glavico. Pa so razočarani, zakaj njihovi dosedanji ukrepi so z-

redkimi izjemami samo načelni, okvirni, pravilniki in akti, ki so jih ponekod izdelali (tudi ti so izjemni), pa so v glavnem prepisana besedila iz temeljne zakonodaje.

Pretežno največ se je govorilo o prilagojevanju novi zakonodaji o delovnih razmerjih. Določila, sprejeta ponekod, so načelna, konkretnosti ni, kar seveda moti nadaljnjo aktivnost v tej smeri. Pojavila se je tudi težnja po prepisovanju. Nemalo primerov je bilo, da so predstavniki upravljanja iskali pri občinskem sindikalnem svetu model konkretnjšega akta, da bi videli, kaj vse mora določiti pravilnik vsebovati. Ker praksa uči, da prepisovanja niso bila redka (spomnimo se pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov, statutov delovnih organizacij ipn.), je bila tudi mislija teh posameznikov pri ObSS neuspešna. Občinski sindikalni svet je od svojih podružnic zahteval, naj prevzamejo pobudo za izdelavo pravilnikov in drugih potrebnih splošnih aktov, ki jih zahtevajo novi pogoji gospodarjenja.

Ukinili so nadure in vpeljali redno delo

V mizarski produktivni zadrugi v Sevnici z vedrino ocenjujejo spremembe v gospodarjenju podjetja - Povečali bodo izvoz in napravili več novih izdelkov za prodajo doma

Za mizarsko produktivno zadrugo smo že večkrat omenjali, da je v težavah in da tudi kot izvoznik ne izpolnjuje plana. To je bil razlog, da sem se v podjetju podrobneje pozanimala za gospodarjenje in ukrepe za izhod iz zagate. Dabila sem precej optimističnih odgovorov in tov. Franc Puhner, ki je pred kratkim prevzel direktorske posle, je za uvod povedal tole:

»Na srečo je kolektiv začel z reorganizacijo proizvodnje dovolj zgodaj in ga gospodarska reforma ni našla

SEVNIŠKI VESTNIK

nepripravljenega. Največ nam pomeni to, da imamo proizvodni proces dobro analiziran in na podlagi tega jasno določeno nadaljnjo usmeritev proizvodnje.

Predvsem moramo povečati izvoz, ki naj bi dosegel 80 odst. celotne proizvodnje. Za približno 40 odst. bomo za domače tržišče, kakršnih do sedaj ni bilo v prodaji. Druga proizvodnja bo še vedno temeljila na naročilih za investicijsko opremljanje raznih objektov.

Odslej tri veje

Delovni kolektiv Mizarske zadruge se je torej načrtno odločil za trojno usmerjenost svojih izdelkov in zdaj z vedrino pričakuje precej boljše uspehe, kot jih je za beležil leto ali dve nazaj.

Na odpuščenju v podjetju ne mislijo niti v upravi niti v proizvodnji. Dela je za vse dovolj, osebne dohodke pa bodo povečevali vzporedno z večjim delovnim učinkom. Do sedaj so jih zvišali vsem enako za okoli 12,49 odst., kar ustreza znižanju prispevkov. Na nadaljnje povznanje bo vplivala samo storilnost in kolektiv se je s tem merilom že sprijaznil.

V zvezi z dosedanjimi te-

Sevniški gasilci so zborovali

Preteklo sredo je bila v Sevnici seja občinske gasilske zveze. Razen članov odbora so se je udeležili tudi nekateri gostje. Na seji so govorili o slabem finančnem stanju: dotacije posameznim društvom bi morale v prihodnje iti preko občinske gasilske zveze, saj ta daje društvom vse potrebne rekvizite.

Poudarili so, da bi morala podjetja še posebej skrbeti za gasilska društva; gasilska zveza naj torej dobi pomen, kar s svojim delom tudi zasluži!

Na koncu so sklenili, da bodo v Sevnici organizirali seminar za komandirje PGD, v jeseni pa bo seminar za gasilce-podčastnike. S. Sk.

žavami na zunanjem tržišču sem zastavila tov. Puhnerju še vprašanje o možnostih za prodajo v bližnji prihodnosti in dobila tale odgovor:

»Konkurenca je sicer huda, ker so poslale na trg stitno pohištvo tudi nekatere vzhodne države, vendar se nam kljub temu obetajo nove možnosti. Povpraševanje po izdelkih take vrste se namreč še povečuje, prodaja pa nam zagotavlja tudi kvaliteta.»

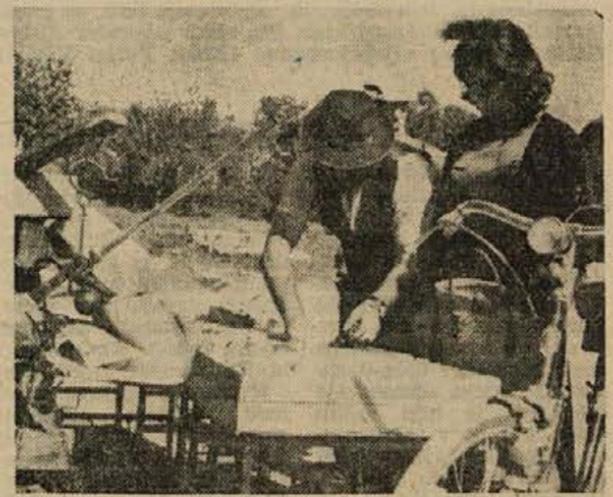
»Kakšnih ukrepov ste se lotili za izboljšanje gospodarjenja in pocenitev proizvodnje?»

»Ukinili smo nadure, ki jih ni bilo malo in so nas veljale precej denarja. Namesto njih uvajamo redno delo, celotni delovni proces pa nagrajujemo po učinku.

Boljše gospodarjenje se izraža tudi v tem, da skušamo uveljaviti načrtno izkoriščanje rednih letnih dopustov. Ze letos smo dosegli viden napredek. Dogovorili se bomo za kolektivne dopuste po oddelkih oz. izmenah in s tem bomo prihranili marsikatero naduro.»

»Ka pa krediti, vas ti močno bremenijo?»

»Z rekonstrukcijo smo prevzeli nase velike obveznosti. Dolgove odplačujemo že od 1963. leta. No sedaj smo odplačali 50 odst. kreditov za osnovna sredstva in 15 odst. za obratna sredstva, vseh kreditov pa imamo še 300 milijonov din. Vsa sredstva, ki jih ustvarimo, so torej že sprijazniti, če smo si pred leti izbrali tako pot k napredku.» J. TEPPEY

Prodajalec grozdja ob skladovnici drv poleg železniške postaje v Sevnici. Stojnico si je za silo kar sam uredil, ljudje pa se vsak čas ustavljajo ob njej, saj drugod grozdja za sedaj ne prodajajo. Občani že težko čakajo, kdaj bo izpolnjena obljuba občinske skupščine o postavitvi tržnice pred postajo. Tam bo gotovo nekdo dolžan skrbeti tudi za snago, česar se sedaj občasni prodajalci skoraj ne spomnijo.

Borci v Loki so razvili prapor

V nedeljo popoldne je bila v Loki proslava v počastitev 20. obletnice osvoboditve. Na gostini tribunali so bili zbrani zaslužni borci Loke in Radeč ter predstavniki ObS in občinskega odbora ZB Sevnica. Preko 200 občanov je ob zvokih železničarske godbe iz Zidanega mosta čakalo na otvoritev Predsednik ZB Loke tov. Hočevar je pozdravil goste in številne domačine. Poudaril je, da sta bila Loka in okolica žarišče partizanskega odpora. Loški oktet je zapel partizansko pesem, trije borci pa so medtem odnesli venec pred ploščo padlim bor-

cem na Glavnem trgu. Borova recitacija je močno odjeknila med zbranimi. V slavnostnem govoru so nato četrta zgodovino naše borbe ter kulturni in gospodarski razvoj v zadnjih 20 letih. Potem ko je oktet zapel borbeno pesem XIV. divizije, so razvili prapor, ki ga je zastopnik občinskega odbora ZB predal tovarišu Hočevarju. Ko ga je ta predal praporščaku tov. Kuletu in ko sta objubilila, da ga bodo čuvali, so se novemu praporu priklonili še praporci ObZB in prapora ZB Sevnice in Radeč. S. Sk.

Kako izkoriščati gramoznico?

Pred 14 dnevi je bila v Loki seja krajevne skupnosti, na kateri so govorili predvsem o gramoznici, ki je ob dotacijah poglaviti vir dohodkov KS.

Predlagali so, naj bi gramoznica ob Savi imela zapornico, da ne bo mogel vsakdo voziti gramozja. Določili so tudi upravnika. Gramoznica bo odprta vsako sredo, v izrednih primerih pa tudi drugo dni. Ker so sredstva v ta namen že na razpolago, bo

za pornica kmalu nared.

Sklenili so tudi, da bodo javno tehnično premostili z glavnega trga k obratu KZ, ker namerava KS urediti glavni trg v Loki. V ta namen so določili posebno komisijo, ki jo sestavljajo zastopniki KS in obrata KZ v Loki.

KS je namenila za ureditev javnega vodovoda v Okroglicah pri Razboru 200.000 din iz vodovodnega sklada. S. Frič

Zadnjikrat mu je zazvonil šolski zvonec...

V nedeljo, 12. septembra, nas je navsezgodaj zjutraj iznenadila vest, da je zadet od kapi umri zaslužni prosvetni delavec Anton Brelih, šolski upravitelj in učitelj v Podgorju pri Sevnici.

Rodil se je v Ribnici na Pohorju v delavski družini z devetimi otroki. Zato mu ni bilo prizanešeno z nobenim spoznanjem, kako težko se je priklopiti do poklica in koliko naporov in volje in vztrajnosti je treba, da doseže človek svoj namen, zlasti še, če je bil reven.

Izbral si je učiteljski poklic. Služboval je od 9. novembra 1924, najprej v Veliki Polani, nato v Bogojnici pri Dolnji Lendavi, leta 1939 pa je bil kazensko prenešen v Zabukovje, kjer je nekaj časa živel brez družine. Toda kot sin zelenega Pohorja na premesitve ni gledal kot na kazen, saj mu je bilo življenje v hribskem predelu vedno ljubo, zlasti še potem, ko je 1. februarja 1941 nastopil službo v Podgorju, kamor se vrnil takoj po končani vojni.

Postal je šolski upravitelj in učitelj. Predajal se je delu, okolici, otrokom in ljudem kot učitel' in

vzgojitelj, kot ljudski in pedagoški svetovalec in sindikalni delavec ter s svojo pohorsko vedrino, vitalnostjo in optimizmom premagoval vse napore bogatega in zahtevnega dela v začetku izgradnje naše nove domovine.

Veliko bi bilo število in podatkov, če bi podrobno opisali njegove zasluge. Preko 20 let je bil steber Socialistične zveze delovnih ljudi na domačem območju. Uspehi ga niso uspavali. Ob vsaki izvršeni nalogi si je postavjal novo. Razred mu je bil najljubši prostor. V njem je v svojem dolgoletnem službovanju napolnil v življenje in nadaljnje solanje mnogo otrov, mnogo mladih ljudi, ki so in ki bodo ohranili nanj najlepše spomine. V njem so se zbirali okrog njega odrasli, se z njim posvetovali in reševali svoje probleme in se veselili že doseženih uspehov. In v njem je želel ostati do doli pokoja, kajti razred je ostal prazen, prazna je ostala tudi šola, ker so se otroci začeli voziti v Sevnico - v matično šolo.

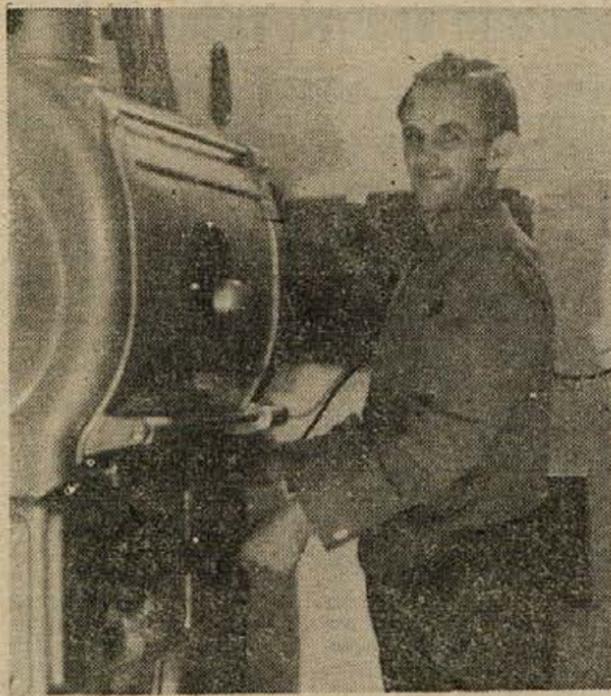
63 let življenja sicer še ni toliko, da bi človek že moral umreti,

41 let vestnega dela v nekem poklicu, 41 let borbe za obstoje in čim boljše življenje družine in svojih najdražjih, 41 let nenehnega žrtvovanja in razdajanja sebe v poklicu pa je toliko, da "vek lahko kloni in se zruši, zlasti še, če preboli dve vojni vihri z vsemi posledicami, kakor ju je on. Med penehnim delom je namreč prežl svoje telesne težave, ki nastopijo pri človeku v določeni življenjski dobi in izdihnili je že po 11 dneh tako zaslužnega pokoja.

Kolikšna ironija! In kako se je veselil tega novega življenja med svojimi Podgorjani, kako pripravil nanj!

Sočustvujemo z družino in svojci, ki so ga tako nenadoma izgubili in čutili dolžnost, da se mu iskreno zahvalimo za njegovo obsežno in tako dolgoletno delo.

V torek popoldne, 14. septembra 1965, ob 16. uri mu je zadnjikrat zazvonil šolski zvonec, spoštljivo so se mu v vetru klanjale zastave, godba in solze so ga spremljale na zadnji poti na sevniško pokopališče, kjer so mu njegovi najdražji otroci zasuli s cvetjem preran grob. —er—

Po dolgem času so se spet odprla vrata kino dvorane v Sentjerneju. V nedeljo, 19. septembra 1965, so prvič zavrteli novi kinoprojektor. Na sliki: operater Anton Picelj s svojim »ljubljenecem«. (Foto: Polde Miklič)

»Obračun« z novo projekcijo

Nad 200 obiskovalcev je v nedeljo dopoldne, 19. septembra do zadnjega kotička zasedlo dvorano kulturnega doma v Sentjerneju, kjer so predvajali domači kinemaskopski film »Obračun« kot drugi del obširne zastavljene filmskega dela o kapetanu Lešiju. Zanimanje gledalcev je bilo toliko večje, ker so v tej dvorani naposled videli tudi film na širokem platnu. Ustrezno projekcijo je omogočil nov kinoprojektor, darilo zavoda za kulturno dejavnost iz Novega mesta, ki so ga na tej predstavi preizkusili.

Pred predstavo je predstavnik sentjernejskega kulturnega društva spregovoril o tej pomembni pridobitvi in o večletnih prizadevanjih, da se je moglo priti do boljših predstav. Za to priložnost so povečali tudi projekcijsko kabino, razširili od-

prtino odra, na katerem je platno in nabavili nove ozvočevalne naprave. Predstavnik kulturnega društva se je zahvalil za pomoč občini in novomeškemu zavodu ter vsem, ki so pomagali, da bodo odslej tudi v Sentjerneju boljše filmske predstave. Svečane predstave so se med drugim udeležili predsednik Obs Sergij Thorževskij, direktorja Zavoda za kulturno dejavnost in Glasbene šole Slavko Kastelic in Ernest Jazbec, predstavniki domačega družbenopolitičnega in kulturnega življenja ter drugi gosti.

Na trgu pred spomenikom v Sentjerneju je imela novomeška godba v nedeljo dopoldne brezplačen koncert. Pester spored skladb, ki jih je godba izvajala, je pritegnil veliko domačinov ter poslušalcev iz Kostanjevice in drugih okoliških krajev.

Kako doseči rentabilnost v kmetijstvu?

Izvršni odbor občinskega odbora SZDL v Novem mestu je na razširjeni seji v četrtek, 16. septembra, razpravljala o nekaterih vprašanih kmetijstvu v novomeški občini. Za to priložnost je občinski odbor SZDL zbral nekaj zanimivih podatkov o kmetijstvu novomeške občine, ki bodo osnova za razpravo na skupnem plenumu družbeno političnih organizacij ter društva kmetijskih inženirjev in tehnikov ob koncu septembra ali začetku oktobra. Izvršni odbor je predstavil nekatere probleme kmetijstva v občini, ki jim je treba dati na plenumu še poseben poudarek. Pri tem so v ospredju zlasti prizadevanja za rentabilno proizvodnjo v družbe-

nem sektorju kmetijstva in prek solidnih kooperacijskih odnosov tudi povečanje kmetijske proizvodnje v zasebnem sektorju. Predvsem pa bodo na plenumu skušali jasno začrtati nadaljnji razvoj kmetijstva v družbenem sektorju.

Ugotavljajo namreč, da je sedanja družbena kmetijska proizvodnja predraga in nima dovolj surovinskega zaledja. Medtem ko se je na eni strani proizvodnja, zlasti v živinoreji, zadnja leta zaradi prizadevanj in investicijskih vlaganj kmetijskih organizacij močno povečala, pa na drugi strani nastaja prav tu izguba. Programi in izračuni so namreč predvidevali, da bo proizvodnja rentabilna,

vendar kaže, da so bili programi nerealni in niso upoštevali dejanskih možnosti. Tako je danes, npr. farma bekonov v Zalogu izkoriščena komaj 30 odstotno in resno razmišljajo o preusmeritvi farme v pitanje goveje živine. Skratka: ker je zdaj precejšen del družbene kmetijske proizvodnje nerentabilen, čakajo kmetijske organizacije in občinske organe pomembne naloge in odločitve za učinkovite ukrepe na tem področju.

Na četrtekovi seji izvršnega odbora občinskega odbora SZDL so spregovorili še o nekaterih kadrovskih spremembah ter o štipendiranju in vključevanju mladine v uk.

Koristno srečanje bivših vojnih ujetnikov

V nedeljo, 19. septembra, se je zbralo več kot 70 bivših vojnih ujetnikov v dvorani novomeške skupščine. Zborovanje je vodil Vinko Vitkovič. Emil Jakše je v poročilu opozoril, da je treba pohiteti z uveljavljanjem pravic, ki jih imajo bivši vojni ujetniki v naši zakonodaji. Mnogi namreč še niso izpolnili niti vprašalnih pol in precej jih še ni včlanjenih v ZB, čeprav imajo za to pogoje. Srečanje je pokazalo, koliko problemov je treba še rešiti.

B. LILJA

Turizem na mostičku

Mostiček iz Dol. Toplice v smrekov park je v zelo slabem stanju. Vse naokrog njega pa je smetišče najraznovrstnejših odpadkov: od nočnih posod do gumijastih škornjev in avtomobilskih plaščev. Tak spomenik malomarnosti turističnemu kraju prav gotovo ni v ponos!

Slaba letina v Suhi krajini

Letošnji povprečni pridelek pšenice je kar za petino manjši kot lani. Na zmanjšanje pridelka je vplivalo deževno vreme v času cvetenja, ponekod pa tudi slabo, že izrojeno seme. Najslabši pridelek so dale domače sorte in francoska »etoilé de Choisy« (etoal d'svazi), kot najboljši pa sta se izkazali: na področju Dvora in Žužemberka italijanska »san pastore«, na območju Hinj pa avstrijska »shellkorn«. Tudi ruska sorta »bezostaja« ni bila slaba. Če bi kmetovalci sejali več priznanih semen, bi bil pridelek znatno boljši.

Večina krompirja je že pospravljena. Po dosedanjih ocenah je pridelek za skoraj tretjino manjši kot lani. Tisti, ki so krom-

pir zgodaj sadili in ga prvi pospravili, so pridelali več in bolj zdrav krompir. Najslabši je tam, kjer so ga sadili pregloboko — boljši je bil v plitvih zemljah. Nasploh pa ga je zelo napadla gniloba.

Kmetovalci ga sicer že na njivi sortirajo, vendar ga ponekod prehitro uskladiščijo, namesto da bi ga pred tem ohladili. Odkup še ne teče, pa tudi kmetje ga po sedanji odkupni ceni ne dajo radi. Ne zavedajo pa se, da jim bo v neurejenih kletih letos bolj gnil, kot jim je prejšnja leta.

Zorenje koruze je precej zamudilo. Obeta se slab pridelek, saj so imeli koruzni posevki že spomladi prazna mesta, ker del semena ni vzkli; se-

daj pa redčijo posevke še ščetinarji, ki prihajajo na pojedine kar v skupinah. Koruzni storži so v gornjem delu prazni, pa tudi sicer ne bo polno zrno.

MILAN SENICA

OGLEDALO

Letos so prag novomeške osemletke prvič prestopili trije Cigančki. V šolo prihajajo tako umiti in oblečeni, da jih ni mogoče ločiti od drugih otrok. Njihova mama je zelo skrbna. Vsak dan pripelje otroke v šolo, jim da pred vrati še poljubček z naročilom, naj bodo prični, in ko je pouka konec, jih pride počakati.

Ko pa je pred dnevi na šolskem hodniku mama spel čakala konec pouka, da bi otrokom pomagala obuti nove čevlje, so pridrveli po šolskih stopnicah fantje iz višjih razredov, so jo sramotili in obrcali, tako da je bila po nogah vsa krvava.

Mater so obrcali

Objestneži in nevzgojeni fantje so obrcali mater več otrok! Ciganka jih ni poznala in preden so v šoli začeli upotavljati kdo te bil, že nikogar ni bilo na hodniku.

Ob tem samo pripomba: ne samo za pabaline, ki so obrcali mater, tudi za njihove starše je dogodek velika sramota, kajti domača vzgoja se je pokazala kot na dlani.

Dvojica PIONIRJA sedma v državi

V soboto in nedeljo je bilo v Zagrebu državno prvenstvo balnearjev v parih, na katerega sta se uvrstili tudi dolenski dvojici Pionir in 13. maj. Zreb je nanesel, da sta dvojici v predtekovanju nastopili v isti skupini. Z njima je bil tudi Modri val Koper in glavni favoriti tekovanja ekipe Bazovice iz Reke. Prvo igro je 13. maj igral proti Bazovici, kateri je nudil ogorčen odpor, tako da je Bazovica zmagala šele s 15:13. Nato sta Pionir in 13. maj premagala Modri val. Pionir je nato gladko izgubil z Bazovico 15:6. V borbi za drugo mesto v skupini sta se pomerila oba novomeška kluba. Po boljši igri bližalca Barbiča in zbijalca Hrena sta premagala 13. maj s 15:7; za premaganca sta igrala Štrum in Cvar.

Dvojica Pionirja se je skupno z Bazovico uvrstila med prvih osem ekip. Iz druge skupine sta se uvrstila Skala in Zaba, iz tretje Uljanik in Hajduk Zagreb, iz četrte pa Partizan Trnovo in Lučki radnik Reka. — V nadaljevanju turnirja je v prvi grupi Bazovica premagala Lučkega radnika in Zabo, ter se že uvrstila med četverico. Druga polfinalista bo dala srečanje med Zabo in Hajdukom, ki je bilo prekinjeno zaradi dežja.

V drugi skupini je Skala premagala Pionirja 15:6, Partizan Uljanika 15:11. Skala se je nato uvrstila v polfinale z zmago nad Partizanom 15:10. Pionir se je v drugem srečanju pomeril z Uljanikom iz Pule, ki je s precej sreče zmagal s 15:14. Naj omenimo, da je Pionir vodil že 14:9, vendar je tolkač Uljanika dvakrat izbil balinčica in dvakrat petnajsto kroglo. — V zadnjem srečanju te skupine je Uljanik popolnoma popustil ter ga je premagal ljubljanski Partizan kar s 15:0 ter tako postal tretji polfinalist.

Utonil v Brusničici

Janez Zeleznik, 60, iz Koroške vasi, ki se je vračal z veselice v Brusnicah, je v ponedeljek zjutraj oh pol enih zašel pred hišo št. 44 v Brusničico in v 20 cm globoki vodi utonil.

Skočil s ceste na cesto

18. septembra ob 8.45 je Pietro Comor, 49, iz Trsta na avtomobilski cesti pri Otočcu v fičku prehitel neki avtobus. Po prehitvanju je izgubil oblast nad vozilom, zapeljal iz vozlišča na desno, nato v loku nazaj na levo čez cesto in breg, kjer se je ustavil na levi polovici vozišča vzporedne ceste III. reda, ki vodi v Smarješke Toplice. Comar se ni poškodoval, pač pa je na vozilu za 300.000 dinarjev škoda.

Novomeška kronika

■ CENE, KAM PA KAM? Ko je Ribničar Urban pred štirinajstimi dnevi prodajal svojo robo na novomeškem trgu, so ljudje radi segali po okusno izdelanih predme-

tin, ki niti niso bili predragi. Mož je razprodal skoraj vse do zadnjega sita. V ponedeljek pa se je to njegovo blago podražilo skoraj za dvakrat. Sito, ki je zadnjič stalo 500 dinarjev, je bilo tokrat vredno kar celega jurja! Tudi malo sitce s premerom kakšnih 10 centimetrov je bilo za pet kovačev dražje. Zakaj tako? Ali je Ma roba zadnjič prehitro v denar?

■ SREDNJE DEBELE in tanjše volne za pletenje že nekaj časa v naših trgovinah primanjkuje. Jansen pa je tu in mnoge mamice bi rade pletle. Ko so v torek dopoldne dobili manjšo koločino volne v prodajalni Dolenjke na Glavnem trgu, je bilo zanjo izredno zanimanje.

■ PARKIRNI PROSTORI na sicer širokem in prostornem Glavnem trgu ne zadoščajo več potrebam. Okoli 17. ure popoldne, ko pridejo ljudje nakupovat, vozila ni kam postaviti. Mnogi vozniki morajo tako kot v velikih mestih krožiti naokrog, dokler se kdo umakne s parkirišča ali pa zaviti v sosednje ulice.

■ ALEKSANDER KECKES je v Kastelčevi ulici št. 1 odprl nov lokal, v katerem opravlja graversko obrt. V našem mestu doslej gravirja še nismo imeli, pač pa je precej zanimanja za razne napise, stampiljke in pečate. Novi obrtnik bo imel najbrž dovolj dela.

■ JUTRI OB 18.30 bo v glasbeni šoli Ignaca Hladnika interna svečanost v počastitev 100-letnice rojstva velikega glasbenika, po katerem so imenuje šola. Po kratkem nagovoru bodo odprli razstavo njegovih del in izvajali skladbe slovenskih komponistov, v soboto dopoldne ob 10. uri pa bodo položili venec na njegov grob na ločenem pokopališču.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA — rodila je Mariča Zagar z Zagrebške ceste stolpč A — Katarino.

Kdaj bo red na konzolnem mostu?

Most, ki je pripet na železniškega v Kandiji in namenjen izredno pešcem, navzlic vsem pritožbam in opozorilom še vedno meni-nič-tebi-nič uporabljajo tudi kolesarji in celo motoristi! Če se nepridiprav že ne pelje na motorju, ga vleče za krmilo in pešci se nimajo kam umakniti. Kolesarji pa, zlasti če ni veliko ljudi na mostu, kar zajahajo svoje konjičke in peljejo kot po cesti. Vsaj kdaj pa kdaj naj bi oko postave pogledalo tudi na konzolni most in tu naredilo red!

Zaščitne ograje na mestni strani tudi še ni. Verjetno čakamo na nesrečo!?

-r-

V nedeljo vas vabijo Gorjanci!

Planince, ljubitelje Gorjancev, vabimo na izlet v nedeljo, 26. 9. 1965, katerega prirejamo z avtobusom:

— V KOSTANJEVICO, kjer si bomo ogledali »FORMO VIVO«, od tu na Polom, s Poloma na Špilerjevo špičo (979 m), od tu v ZUMBERAK — v Pogano jamo in na Ječmenišče — od koder se bomo vrnili v Kostanjevico, kjer si bomo ogledali ponovno »FORMO VIVO«, nato pa se bomo podali do Gracerjevega turna, v katerem je Trdinova soba.

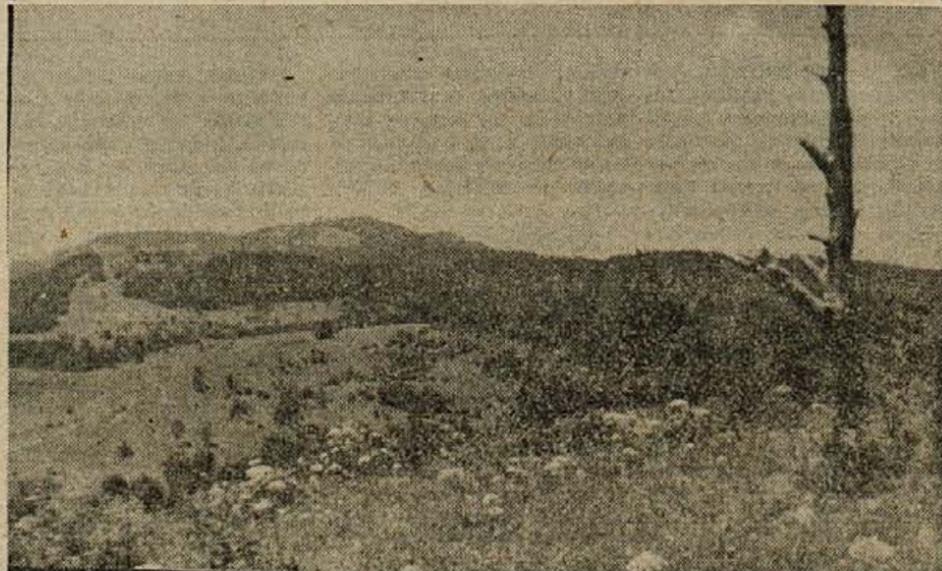
Prevoz z avtobusom, tja in nazaj, stane le 500 din, ker bo del stroškov prevoza krilo Planinsko društvo Novo

mesto. — Odhod iz Novega mesta — avtobusno postajališče Kandija poleg hotela Kandija (ob 7. uri), povratek približno ob 18. uri.

Prijave zbirajo po šolah poverjeniki PD od 24. 9. 1965, za druge člane tov. Helga Krošelj, tajnica PD, Občinsko sodišče Novo mesto (soba št. 68) do sobote, 25. 9. 1965 do 12. ure.

Udeležite se tega izredno lepega izleta v čim večjem številu, saj bo to zadnji v tej sezoni! Videli bomo najlepši del Gorjancev.

PLANINSKO DRUŠTVO NOVO MESTO

»Ječmenišče« na Gorjancih (929 m); v ozadju Trdinov vrh (1181 m). Foto: Rudi Jereb

Prepotrebno sodelovanje

Vroče besede okoli »sodelovanja in razumevanja« med sanitarno inšpekcijo in živilskim laboratorijem — Inšpektorji niso pošiljali laboratoriju vzorcev v pregled, ker naročnik plača stroške za preiskavo neoporečnega vzorca, niso pa vedeli, da ima zavod za zdravstveno varstvo na voljo dovolj sredstev za plačilo takšnih pregledov

Na dnevnem redu seje sveta za zdravstvo novo-meske občine je bilo 9. septembra poslovno poročilo medobčinskega zavoda za zdravstveno varstvo in poročilo sanitarne inšpekcije. Cas poročanja: 1. polletje 1965. Razprava po obeh poročilih — v njo so posegli predvsem predstavniki obeh služb poročevalcev — je bila zelo zagreta, saj je šlo za očitke, ki pravzaprav niso očitki.

Vse kaže, da je bila zagreta razprava potrebna, saj so zdaj razčiščene nejasnosti, ki so doslej ovirale nemoteno delo sanitarne inšpekcije in živilskega laboratorija v Novem mestu. Inšpekcijske službe v Novem mestu skrbje za sanitarno, higiensko in epidemiološko varstvo občanov, živilski laboratorij pa je kot ena izmed ustanov medobčinskega zavoda za zdravstveno varstvo poklican za strokovno preiskavo odvzetih vzorcev, ki mu jih dostavijo inšpektorji.

Iz poročila živilskega laboratorija je razbrati, da ima premalo dela in da je dobil v preiskavo premalo odvzetih vzorcev. Čudno je res, da je naš laboratorij, ki šteje med najbolj opremljene v Sloveniji, brez dela. Poročilo pove, da so v prvem polletju dobili iz posavskih občin v preiskavo 84 vzorcev več kot lani, z dolenskega področja pa za prav toliko vzorcev manj. Poročilo dalje ugotavlja (najbrž popolnoma upravičeno!), da kvaliteta živil, ki so v prodaji, ni veliko boljša, kot je bila nekdanj in da je zatorej čudno, da inšpekcija ni laboratoriju poslala v preiskavo več vzorcev. Poleg te

ga ugotavlja laboratorij, da je bilo med 150 živil, ki jih je dobil v pregled s podne-posavskega in dolenskega področja, kar polovica takšnih, ki niso bila primerna za prehrano. Tudi ta podatek govori v prilog mišljenju, da je napredaj marsikaj, kar ni primerno za prehrano.

Predstavniki inšpekcijskih služb so skušali na seji zavzeto odgovoriti na takšne trditve. Prav gotovo je res, da ima medobčinska inšpekcija v Novem mestu premalo inšpektorjev in da zato le stežka in z velikimi naporji opravlja svojo odgovorno nalogo. Vneta razprava in kresanje mišljenj pa so posledovali koristne ugotovitve, ki bodo pripomogle k boljšemu delovanju obeh družb, še zlasti pa k plodnejšemu sodelovanju.

V razpravi se je pokazalo, da inšpektorji laboratoriju niso dostavljali vzorcev, ampak so jih sami preizkušali organoleptično (z vonjem, vidom in okusom). Vzrok za to je dosedanja praksa, po kateri plača preiskavo neoporečnega vzorca naročnik. Le v primeru, če laboratorij ugotovi, da je vzorec neprimeren za prehrano, plača stroške preiskave prizadeto podjetje. Toda na seji sveta so povedali, da ima zavod za zdravstveno varstvo na voljo sredstva, s katerimi lahko plača živilskemu laboratoriju stroške preiskav za neoporečna živila. Odveč je bil torej strah inšpektorjev, kdo bo plačnik v takšnih primerih in odveč varčevanje, ki je bilo glavni vzrok za to, da so poslali labora-

toriju v preiskavo tako malo vzorcev. Vprašanje zase pa je, zakaj o tem niso bile inšpekcijske službe pravočasno obveščene!

Na seji so sprejeli priporočilo, naj živilski laboratorij spet poskusi uvesti prakso odzemanja vzorcev živil, takoj ko jih trgovine dobe od dobaviteljev. V ta namen naj bi prizadeta podjetja po posebnih pogodbah plačevala živilskemu laboratoriju letni pavšal. S tem bi si omogočila možnost takojšnjih reklamacij in se izognila odgovornosti za kakovost živil ki so v prodaji. Če upoštevamo, da bi takšni dogovorjeni pregledi veljali posamezno podjetje le nekaj stotisočakov na leto, da pa je kaznen za prestopke v kakovosti živil od 1 do 5 milijonov din, je treba reči, da bi se to podjetjem izplačalo. Na seji so se seveda pomenili tudi o tem, da bodo inšpektorji odslej pošiljali laboratoriju v pregled kar največ vzorcev.

MJ.

»Rešite nas pijancev!«

Tako je izzvenel poziv vajencev iz čevljarskega podjetja v Mokronogu na letni mladinski konferenci tega kraja 15. septembra, ko so med drugim spregovorili o tem, kako lahko poslane mladinec žrtev razvad v nediscipliniranem kolektivu.

Da je v mokronoškem čevljarsstvu nekaj narobe, so ugotavljali že drugi, mladinci so predvsem načeli področje, ki je zanje najbolj pereče. V mislih je treba imeti predvsem razvade nekaterih starejših članov tega kolektiva, da zapuščajo deovna mesta in skočijo na dva deci tudi tedaj, ko ni ča za malico. Seveda mlade to prizadene. Vedo, da prehitro obvelja, da »si tak kot tisti, s katerimi se draži«, pa tega nočejo. Tudi si ne zmožejo pojasniti, kako bo s tekočim proizvodnim trakom, ki ga uvajajo, če ne bo konec nediscipline. V takih okolišnih ni pričakovati večjih osebnih dohodkov. Povprečni osebnih dohodek na zaposlenega je bil ob polletju v čevljarsstvu 32.273 dinarjev in s tem na pr-dzadnjem mestu v občini. Reforma pa zahteva svoje in če se ne bodo pomenili o redu, bodo prejmi se manjši, so poudarjali na konferenci in negativni pojave v gospodarskih organizacijah ostro obsodili.

Ko so ocenjevali delo mokronoške mladine, niso bili povsem zadovoljni. Sestanki so bili slabo obiskani, kar za kraj, kjer se mladina skoraj nima kam dati, ni razveseljivo. Deloma je od tega mladino odvrčalo tudi to, ker nima svoje sobe, za vsak sestanek pa je treba plačati 40 dinarjev najemnine. Pomanjkanje sredstev je mladince sploh bolj razdvajalo kot družilo. Kljub temu je mokronoški aktiv (edini v občini) sodeloval z okolinskimi oddelkom JLA. Vojaki so pomagali urediti športno igrišče za šolo in to je bila največja skupna akcija. Sodelovanju z JLA se ne nameravajo odreči, temveč ga bodo, kot so povedali na konferenci, še utrdili in razširili.

Za novo predsednico aktiva je bila soglasno izvoljena Barica Videčnik.

NESREČE

Po sredi cesie

14. septembra ob 14.40 sta se srečala na Ljubljanski cesti v Novem mestu Draga Stambelj, dejavka iz NOVOTEKSA v avtomobilu, in mopedist Mirko Ferbežar, zaposlen v ISKRI. Stambeljeva je vozila precej po sredi ceste, Ferbežar pa se je zagledal v nekega pešca na levem pločniku, peljal skoraj po levi strani in se zaletel v vrata avtomobila.

19. septembra je mopedist Alojz Pištar na cesti III. reda pri Smarjeških Toplicah srečal kamion, ki se mu je ognil na desno, takoj po srečanju pa zapeljal spet na sredo ceste. Nasproti mu je pripeljal še en kamion, ki pa ga Pištar zaradi nepreglednega ovinka ni videl in trčil v sprednji levi blatnik. Pištar se je tako poškodoval, da so ga morali odpeljati v novomeško bolnišnico.

Isti dan ob četrta na deset je pripeljal po sredi ceste v kandijsko križišče iz smeri IMV Rajko Kežar s fičkom. Nasproti prihajajoči kamion Praga se mu je umaknil skrajno desno, vendar se trčenju ni bilo več mogoče izogniti. Telesnih poškodb ni bilo, materialne škode pa je za 90.000 dinarjev.

Neprevidno prehitvanje

16. septembra ob pol šestih zjutraj je peljal Anton Ceferin v fičko po cesti herojev proti Novemu mestu. Prav v trenutku, ko je hotel prehiteti nekega vprego in kolezarja, pa se je od zadaj zaletel vanj Bogdan Brajdič s motornim kolesom NSU. Motorist je vozil prehitro in ni mogel zavreti.

Trpežni avtomobili

17. septembra je na cesti I/1 (avtomobilska cesta) pri vasi Jezero prehitel Tomislav Pantič z moskvičema kamion FIAT, ki ga je vozil poklicni voznik Miha Uršič. Moskvič je med prehitvanjem prišel v škarje, zadeli v levi prednji blatnik kamiona, ki ga je rinil po cesti še 8 metrov. Škode na obeh avtomobilih je bilo za 80.000 dinarjev.

Naslednji dan pa je na isti cesti pri Trebnjem zagrebel voznik Zvonimir Sablič s »brošcem« (VW) srečal kombi VW nemške registracije, ki ga je vozil Bernhard Hetz iz Mainz. Hetz je iz neznanega vzroka zavil nenadoma na levo in Sabliču ni preostalo drugega, kot da je tudi on zavil na levo: čez cesto na bankino, od tu pa je skočil čez 2 m globok jarek 8 metrov daleč in peljal še 25 m naprej, kjer je obstal na njivi. Vzeli so mu sicer registrske tablice, vendar je smel še peljati domov, ker vozilo, razen luči, ni bilo bistveno poškodovano.

Zapeljal v jarek

19. septembra ob 9. uri je v Zburah zapeljal s ceste v jarek Ivan Bistričič, 37, iz Reke. Razbil je srednji del avtomobila, da je škode za 400.000 dinarjev. Voznik je bil vinen; dal je natupaj prepletati vozilo v Novo mesto in šele potem prijavil nezgodo.

Zaletela sta se

19. septembra zvečer sta se na cesti II/335 pri Črnomlju zaletela zaradi prevelike hitrosti in neprevidnosti Jože Zupančič iz Tribuč, ki je vozil ford-taunusa iz Metlike proti Črnomlju in Sandor Leivaj iz Kanjarice, ki je vozil fičko. Sopotnik Janez Hablitz se je lažje poškodoval na levi roki, na avtomobilu pa je škode za pol milijona. Voznika sta bila odpeljana na pregled krvi.

So obsojeni gostinci ali metliška črnina?

Več družbenih in zasebnih gostišč s področja kočevske in ribniške občine se je lani in do maja letos oskrbovalo z metliško črnino iz Bele krajine. Gostje so to vino radi pili — vendar... Maja letos je inšpekcija vzela vzorce nekaterih vin, med njimi tudi metliške črnine, in jih poslala v analizo. Ugotovitev o metliški črnini, ki so jo naša gostišča prodajala, je bila: v vinu je preveč tujih primesi, zato ni primerno za prodajo.

Seveda je okrožno gospodarsko sodišče ali tržna inšpekcija (odvisno od teže prekrška) — na osnovi ugotovitev analize kaznovalo vsa gostišča in eno trgovsko podjetje, kaznovane pa so bile tudi vse odgovorne osebe delovnih organizacij. Nekateri kaznovani so se na sodbo pritožili. Spor še do danes ni dokončno rešen.

Nedvomno so precej krivi tudi gostinci, ker so prodajali metliško črnino, ki ni bila primerna za prodajo. To da prizadeti menijo, da so

vajalcev — zasebnih kmetov. Tako menijo gostinci, da so pravi krivci zasebni kmetje ali celo kmetijska zadruga, ki si je pri tem poslu zaračunala pri litru vina 10 din marže. Zadruga pa se izgovarja, da ni kriva, ker ne more nadzirati, kakšno vino gostinci prodajajo. Če bi to hotela, bi morali imeti v vsaki gostilni, dokler vino z njihovega področja ni prodano, posebnega kontrolorja. S tem je verjetno zadruga menila, da so »tjuje primesi« dodali vinu gostinci oziroma trgovci. Seveda je ta domneva malo verjetna, ker neprimerno vino ni prodajalo le eno gostišče ali dve gostišči, ampak več gostinskih organizacij.

Kakor na sploh pri trgovini, tako bi bilo potrebno tudi pri trgovanju z vinom marsikaj razčistiti. Predvsem je nujno, da za kvalitetna vina jamči proizvajalec. Tudi kmetijska zadruga si je z računavanjem marže verjetno naprtila odgovornost, da so vina, odkupljena na nje-

nedolžni, ker so tudi oni kupili črnino, seveda od proizem območju, res take kvalitete, kot jo kupec plača. Seveda pa so za kvaliteto vin, ki jih prodajajo, odgovorni tudi gostinci, vendar verjetno le, če bi nastala sprememba v kvaliteti po njihovi krivdi.

Razprava o metliški črnini, ki zaradi tujih primesi ni primerna za prodajo, bo nedvomno škodila proizvajalcem, metliški črnini, zadrugi in gostiščem. Kdo je pravi krivec (verjetno je le eden), še vedno ni znano. Treba ga je najti in samo njega kaznovati. Nova letina metliške črnine je pred vrati in vsi si želimo — čistega vina!

J. P.

Brez voznškega izpita

19. septembra je vozil sedemnajstletni Anton Vrščaj brez voznškega izpita po cesti II/335 proti Črnomlju. Pri vasi Grm se mu je pripetila nesreča. Eden izmed štirih sopotnikov se je udaril v glavo, na avtomobilu pa je škode za 200 tisočakov.

JOSIP JURČIČ Hči mestnega sodnika

»Pa tega nočem, da bi kak tepež nastal. Jaz bom morda še kdaj utegnil to pot hoditi.«

Rekši, vzame vodnik te družine nekaj ključev iz žepa in rožljaje skuša zdaj s tem zdaj z onim vrata odpreti. Menda ni noben ključ odprl, ker kmalu jih je mož nevoljen zopet v žep vtaknil, rekel najmočnejšemu svoje družbe, naj se ob plot ustopi in mu do vrha plota pomaga. Okobalivši teme, poprime se za vejo češpljevega drevesa, ki je na vrhu tik plota raslo, še enkrat opomni tovariše, naj pazijo, in skoči na vrta.

Ostali štirje nekaj časa med seboj šepetajo, kakor bi se kaj posvetovali, potem pa se obrneta dva gor, dva dol.

V tem hipu očeta Sušnjo nekaj neslanega ugrizne, ne vem, ali je bila muha ali kakov drug mrčes, ki rad človeku nagaja. Nehote in pozabivši sam sebe, se pripogne, da bi sitno živalco prepodil. Ali nesreča, ki človeka drvi od zibel do groba, ta nesreča vrže Sušnjo sulico po tleh z glasnim tleskom. Oni štirje pri plotu so obstali in gledali, kaj je, Sušnja pa je od straha usta odprl in oči raztegnil in trd kakor kamen pričakoval reči, ki bodo prišle iz te devete nerodnosti njegove.

In videl je, kako je eden zinil in dejal svojemu tovarišu: »Kaj je tam na oni strani?«

In oni je dejal: »Kaka sova je, idiva jo ogledat in vprašat, zakaj ne gre spat.«

In oba sta se vzdignila in korakala čez prostor na to stran.

Zdaj je Sušnjo veljalo, kaj važnega učiniti, da

otme čast in poštenje, odtegnejo zdravi udje in cela koža. Sulico pograbitni in se moško v bran postaviti — to mu še na um ni prišlo, kdo bi bil tako neumen! Veljalo je marveč poskusiti urnost in tekavost brzih peta in to se je zgodilo, kajti kakor konj se spusti čuvač ob hišah v dir.

Tisto uro se je bil Sušnja preveril, da človek ni tako počasen, kakor si domišlja, če le hoče. Kajti misle, da čuje cepetanje preganjalcev za seboj, dirjal je tako, da je bil, preden je vedel kako in kaj, pri svojih treh tovariših pod Grniščakovo hišo, ki so tudi stali v pravem božjem strahu, ne vedé, kaj bi.

Vide Sušnjo pribežati, zastavljali so mu vprašanje za vprašanjem. Ali ta mož je bil tako upehan, da ni mogel odgovoriti, preden se ni strahoma trikrat okoli ozrl za seboj, če ga nihče ne podi več, večkrat debelo sape potegnili in potem začel tovariše oštevati:

»Vi strahopetci, vi kozé, vi vsi in ti, Bojce! Kaj je bilo treba mene samega tam pustiti med razbojniki, tatovi in tolovaji? In ti, Kolček, jaz jo bom tebi vedel: kaj ti nisem rekel, kaj te nisem prosil, da še ta dva tjakaj pripelji? In kaj si ti storil? Tukaj stojš, jaz sem moral pa sam, čisto in golo sam, postaviti se trem nasproti, kaj pravim, štirim!«

»Kam si pa sulico del?« vpraša Pirh.

Sušnja jame gledati okoli sebe in šele zdaj zapazi, da je ob svoje orožje. Ni za gotovo vedel, kje ga je pustil.

»Kaj ne veste, da sem jo na tri kose prelomil, sulico! Na tri kose se je zlomila, pravim, ko sem ga sunil, prvega tatu. In potlej sem se umaknil, ki nisem ničesar več v rokah imel.«

»Tako praviš, da so res razbojniki?« vpraša Bojec.

»Pet jih je, pravim!« zatrdi Sušnja. »Eden te šel krast k mestnemu sodniku, drugi pa zad za vrto stojé. Vsi močni in hudi ko osé.«

Samomor v Podturnu

Podturen pri Dol. Toplicah je 17. septembra presenetila vest, da je žalostno končala 47-letna Milka Avguštin iz Podturna. Avguštinovi, že pred leti ločeni od moža, si je menda življenje tako pristudilo, da je sama sklenila storiti konec. Preden si je vzela življenje, si je lepo uredila mrtvaški oder, se preoblekla in nabrala na vrta šopek rož. Na mizo je položila 30 tisočakov in napisala na listek, kaj naj s tem denarjem naredé. Nato se je na vratih obesila z vrvo.

To je v okolici Dol. Toplic že drugi tak žalosten primer.

D. G.

To je Sušnja, moder možanec, tudi storil in hrabrega duha izdihnil še molitvico do angela varuha ter čakal. Koléka z Bojcem in Pirhom le ni bilo, oni neznan možje, ki gotovo niso bili meščanje, pa so se bližali bolj in bolj.

Čeravno neradi, vendar moramo popustiti svojega Sušnjo za nekaj trenutkov, da se ozremo po možéh, ki so imenovanemu revežu tolik strah zavdali. In res, če reč pogledamo, kakor je v istini, pet krepkih, bradatih in oboroženih korenjakov, Sušnjevo obilnost čez život in njegovo negibčnost, katero je na skrivnem tajil, pa vendar sam gotovo najbolje poznal, njegovo nerodno orožje in še več drugega, ne smemo trditi, da je bil ta naš častiti nočni čuvač spoštovanega ljubljanskega mesta preveč bojzljiv, temveč moramo si domišljati, kako bi se bil morda nas eden tresel, ko bi bil stal na njegovem mestu. In le, če si s to lučjo svetimo, spoznamo, da je mož v tej imenitni noči zaslužil, da bi mu omenjeno mesto in njegovo svetovalstvo, ko bi hotelo pravično biti, postavilo spominek zaradi tega, ker se ni od straha zgundil pri svojih vratih.

Prišli so tudi možje tja do sodnikovega vrta in se ustavili pri vratih. Eden se je postavil prednje in jim je na pol tihó dejal:

»Tukaj hodite gor in dol, po dva in dva, pa vedno pazite, če kdo pride, da ga odpravite. Sosebno kadar vam bom z vrta znamenje dal, gledjte, da ne bo nikogar tukaj, zakaj ne bi hotel, da me kdo vidi. Kmalu bom opravil in potem bom skrbel, da doboste pi-jače za celo noč.«

»Kaj hočemo, če kakova podgana mestna pride, tistih suhopetih čuvajev?« vpraša ga eden.

»Najbolje, da ga pustite pri miru, kajti premalo nas je in tega tudi ne bi rad imel, da bi se pričkali z njimi.«

»Bojimo se jih pa res ne, če vsi vkup pridejo.«

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Iedenski koledar

Petek, 24. septembra — Nada
Sobota, 25. septembra — Uroš
Nedelja, 26. septembra — Justina
Ponedeljek, 27. sept. — Kozma
Torek, 28. septembra — Venčeslav
Sreda, 29. septembra — Mihael
Četrtek, 30. septembra — Jelka

ČESTITKA

Dragemu sinu in bratu Jožku Klemenčiču, ki služi vojaški rok v Kraljevem, želijo za njegov 19. rojstni dan vse lepo in da bi se kmalu vrnil domov: mamiča, očka in brat Jani. Pozdrav tudi od Antona Pavlina.

OSMRNICA

Vsem sorodnikom, znancom, prijateljem in bivšim borcem-partizanom, sporočamo žalostno novico, da je v 80 letu umrla naša mama

URŠULA ROBIDA

Erjavčeva mama
iz Sel pri Dol. Toplicah
Žalujejo: sinova Stane z družino, Tone z družino, hčerka Micka por. AS z družino in ostalo sorodstvo. Sela pri Dol. Toplicah, Slov. Konjice, Straža.

MALI OGLASI

FIAT 600, prevoženih 32.000 km, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. (819/65).
PRODAM ročno motorno kosilnico »Rapida«. Naslov v upravi lista (821/65).
PRODAM dobro ohranjeno železno ogrodje levega štedilnika z dvema pečnjakoma. Bele — Kettejev dvored 1. Novo mesto.
PRODAM 25 m suhih bukovih drv. Pirnar Tone, Sentjurje, Mirna peč.

Konfekcija JUTRANJKA Sevnica

sprejme s 1. NOVEMBROM LETOS:

1. 25 KVALIFICIRANIH (POLKVALIFICIRANIH) ŠIVILJ
2. KURJAČA za centralno kurjavo (mazut)
3. VRATARJA
4. SNAŽILKO

POGOJI:

pod 1. stanovanje v bližini (delo v dveh izmenah)
pod 2. strokovni izpit in nekaj prakse
pod 3. in 4. zaželen družinski par (stanovanje ev. na razpolago).

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.00 do 8.00 ure.

PETEK, 24. SEPTEMBRA: 8.05 Zabavni zvoki, 9.00 Pionirski tednik, 9.30 Slovenske narodne pesmi v raznih izvedbah, 10.15 Dvajset minut z velikimi orkestri, 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Ansambelski odlomki iz Mozartovih oper, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Bosiljka Kregar: Proizvodnja vrtnic in cvetic na kmetijskem obratu, 14.35 Z orkestrom RTV Ljubljana in dirigentom Urošem Prevorškom na obisku pri naših starih mojstrih, 15.25 Zabavni intermezzo, 15.30 Sovjetske revolucionarne pesmi, 17.05 Koncert po željah poslušalcev, 18.15 Revija slovenskih vokalnih solistov, ansamblov in orkestrów zabavne glasbe, 20.00 Laska glasba, 21.00 Četrte ure z ansambлом Jožeta Kampiča, 21.15 Oddaja o morju in pomorskih akcijah.

SOBOTA, 25. SEPTEMBRA: 8.05 Domače pesmi in napevi, 9.25 Uspehi glasbenih sol. 9.40 Godbe na pihala, 10.15 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov, 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Tenorist Miha Gregorac na novih posnetkih iz našega studia, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Dušan Terčelj: Na kaj moramo paziti pri letošnjem trgatvi, 12.40 Prek sončnih dobav, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Zabavni intermezzo, 25.30 Nastopata

PRODAM motorno kolo 150 ccm. Zupan Rudi, Mirna peč 52.
PRODAM NOV gumni voz — 2 to. ni. Krašna, Skočjan 22.
PRODAM prikolice za moped in posamezna kolesa za prikolice ali cize. Ambrož, delavnica, Tržaška 15, Ljubljana.

CENIK: vsak oglas do 10 besed — 900 din, vsaka nadaljnja beseda 100 din. Za naslov v upravi lista: pribitek 100 din. — Redni zasebni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih, osmrtnicah, zahvalah, preklicih in podobnih objavah 20% popusta.

UGODNO PRODAM takoj vseljivo stanovanjsko hišo v okolici Krškega. Naslov v upravi lista (817/65).

STANOVANJE v Karlovcu zamejnjem za stanovanje v Novem mestu. Sušteršič Ferdo, Regerčeva 7, Novo mesto.

ISCEM opremljeno sobo v Novem mestu. Plačam dobro. Naslov v upravi lista (820/65).

ZAKONCA brez otrok iščeta v Novem mestu nudim hišo in kuhinjo ali samo sobo. Plačata 1 leto vnaprej ali dasta posojilo. Naslov v upravi lista (822/65).

POSTENEMU in pridnemu kmečkemu dekletu nudim hrano in stanovanje za pomoč v gospodinjstvu, kasneje priskrbim službo. Tuma Stanislava, Pugljeva 3, Ljubljana.

GOSPODINJSKO pomočnico išče družina. Plača dobro. Inž. Lukac, Dolomitska 15, Ljubljana.

IZGUBLJENA OČALA na Ragovski cesti dobite pri Nagelj, Smolenja vas 22, Novo mesto.

NAGRADO DOBI, kdor preskrbi družinsko stanovanje v Brežicah ali okolici. Naslov v upravi lista.

ZDRAVILISČE ROGASKA SLATINA — Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kronično bolelega želodca ali jeter in žolca, ali ostalih prebavil? Uporabljajte vendar Rogasko »Donat« vodo, zdravilo, ki vam ga nudi

naraval v Novem mestu ga dobiti pri Trgovskem podjetju HMEJLNJK — telefon 21-129 in STANDARD — telefon 21-158.

KINO

Brežice: 24. in 25. 9. češki film »Dva mušketirja«, 26. in 27. 9. italijanski barvni film »Triumf Mihajla Strogova«, 28. in 29. 9. nemško-jugoslovanski film »Tajnost orientas II. del.

Crnomelj: 24. in 26. 9. ameriško-angleški barvni film »Heliolita«, 28. in 29. 9. francoski film »Ljubzen pri dvajsetih«.

Dol. Toplice: 25. in 26. 9. italijanski film »David in Goliat«, 29. 9. ameriški film »Norčije v operi«.

Kočevo — »Jadrane«: 24. in 26. 9. ameriški film »Južni Pacifik«, 27. 9. ruski film »Tajna mislja diplomata«, 28. in 29. 9. ameriški film »Aprilska ljubezen«.

Kostanjevica: 26. 9. barvni film »Vsako noč Novo leto«.

Metlika: 25. in 26. 9. egiptovski film »Neznana žena«, 27. in 28. 9. ameriški film »Zdravo, prijatelj«, 29. in 30. 9. francoski film »Rože gorji«.

Novo mesto »KRKA«: 25. do 27. 9. angleški barvni film »Becketa«, 28. in 30. 9. francoski barvni film »Kodine«.

Predgrad: 26. 9. poljski film »Ko bi bila ljubezens«, 28. 9. španski film »Karmen iz Granadex«.

Mokronog: 25. in 26. 9. ameriški barvni film »Enooki Jacka«.

Sevnica: 25. in 26. 9. francoski film »Racijas«, 29. 9. francoski film »Taksi za Tobruka«.

Ribnica na Dol.: 25. in 26. 9. jugoslovanski film »Ne drežaj v srečo«.

Stara cerkev: 25. in 26. 9. ameriški film »Karneval v New Orleansu«, 28. in 29. 9. ameriški film »Pojmo v dežju«, 30. 9. ameriški film »Nunax«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Verica Mihelja iz Male Erpinje — Zeljka, Marija Gramc iz Kraške vasi — Mihael, Milka Mikar iz Ponikve — Greto, Mira Bogovič iz Prosinca — Miroslava, Ana Prah iz Blance — Nada, Darinka Petelin iz Sel — Ireno, Nada Volčanšek iz Sromelj — Bernardo, Anica Pečarič iz Krškega — Marjeto, Vida Bernardič z Libne — Uroša, Stefka Avguštin iz Krške vasi — Bojano, Nežka Medvešek z Cateža — Janka in Metko, Ana Krošelj s Slogonskega — Ivana, Brigita Godler z Osredka — Ksenjoi, Zofija Jelčić iz Dobove — dečka, Ernestina Blazič iz Rigone — Ernestino, Valentina Katič iz Mrtvic — Mihaela, Marija Ljunovič iz Brežic — Milana, Marija Oštr iz Kraške vasi — Marjeto, Jožeta Gramc iz Sentenarta — Mirana, Slavica Pintar iz Kremena — Istoka.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Angela Erjavec iz Loga — Darjo, Marija Godnjavec iz Rodin — Majdo, Ana Grigurič iz Jurovskega broda — Duška, Terezija Valant iz Sentjanža — Sana, Ljubica Plut iz Metlike — Antona, Ivanka Simec iz Gribelj — Bernardko, Vida Sotler iz Straže — Natašo, Antonija Majcen iz Skrovnika — Zvonka, Anica Ferko iz Sela — Viktorijo, Mariza Lukšič z Igljenka — Franca, Marija Sepic iz Hudenja — Stanka, Tončka Gornik iz Gradca — Marka, Ana Novak iz Zužemberka — Martina, Marija Ceh iz Gornjih Ponikve — dečka, Ana Lužar iz Dolnjega Mokrega polja — dečka, Slavka Bradač iz Obrha — deklico, Anica Jelenič iz Globočice — deklico, Marija Jakše iz Dolnje Straže — dečka, Franciška Bučar iz Rajnuš — deklico.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v brežiški bolnišnici: Albina Tomazina, posestnica iz Straže, je nekdo zabol v hrbet z bajonetom; Jožeta Andolška, trg. valjena iz Vel. Mraševge, je bomba poškodovala po glavi, prsnem košu, desni roki in obeh nogah; Martin Rostohar, sin posestnika iz Ponikve, je padel s kolesom in si poškodoval desno nogo; Marijo

Zmave, ženo mizarja iz Malega vrha, je povozil avto in ji poškodoval glavo in prsni koš; Franca Bračuna, delavca iz Krškega, je nekdo napadel in mu poškodoval obe roki; Ana Erjavec, posestnica iz Radne, je padla po stopnicah in si poškodovala glavo; Albin Sribar, delavec s Senovega, si je pri delu poškodoval koleno desne noge; Ferdinand Vintar, mizar iz Pečjega, si je na cirkularni poškodoval prste na levi roki; Franc Žulič, delavec z Ostrca, je padel s kozoila in si poškodoval hrbtenico; Marjan Beribak, sin skindiščnika iz Cateža, je padel s kolesom in si zlomil levo roko; Jože Cernoga, delavec iz Starega grada, je padel z mopedom in si poškodoval desno roko; Dragutin Som, sin delavca iz Lukovca, je pri igri padel in si zlomil desno roko; Franc Marinček, posestnik iz Črešnjice, je padel z voza in si poškodoval glavo in obe rami; Martin Šeberle, avtomehanik iz Vel. Doline, je padel z motorjem in si poškodoval glavo; Janeza Ziberta, vojnega invalida iz Cerkelj, je udaril konj in mu poškodoval desni kolik.

NABIRAJTE ZDRAVILNA ZELIŠČA!

LISTJE: beladone-volčje češnje (840), lapuha (135), rdeče jagode (165), bršljana (210), jaternika (500), božjega dreveca (165), pljučnice (175), robide (125), maline (125), gabeza (130), regrata (135).
RASTLINE: hribske reso (330), smetlike (165), grenkuljice (200), listjakovega repa (210), vodne kreše (250), škrolice (120), zdravilnega jetičnika (250).

KORENINE: gozdne korene (580), arnike (1500), repinca (200), beladone-volčje češnje (375), karline-kompave (420), pastinake (250), medvedovih tac (335), velikega divjega janeža (500), malega divjega janeža (1.000), črnobine (280), srčne moči (750), pekoče koprive (100), baldrijana (580).

LUBJE: češminovih korenin (545).
PLODOVI: punčkovne-volčjega jabolka (1000), česmina (330), kurmine (920), gloga (125), črnega trna-oparnic (105), navadnega janeža (500), berza (300), šipka (150), jerebika.
RAZNO: zelene orehove lusčine (165), gomolji jesenskega podleska (330), sveži divji kostanj — plodovi (20).

11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Tri uverture Davorina Jonka, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Miran Marušič: Kaj hočemo doseči z rekonstrukcijo vinogradov v KZ Koper, 12.40 Čez zelene trate, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Zabavni intermezzo, 15.30 Igrajo tuje pihalne godbe, 17.05 Koncert ob 17.05. Glasbene razglednice, 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov, 21.40 Glasbeni nokturno.

RADIO BREŽICE

PETEK, 24. SEPTEMBRA: 20.00 — 21.15 — Obvestila in glasbena oddaja Izbrali ste sami.

NEDELJA, 26. SEPTEMBRA: 10.20 — Poročila iz naše občine — Razgovor v studiu s predsednikom OBS Brežice Milanom Šepetavcem o problematiki brežiške občine — Naš prispevek: Opažanja v brežiških mesarijah, pekarnah in gostinskih podjetjih: — Turistične vesti — Obnašaj se spoštljivo: O oblikovanju in pisanju pisma — Za naše kmetovalce — Domače vžve vam igrajo Zadovoljni Kranjci in Bardorferji — Naš magnetofonski zapis — Pozor, nimaš prednosti! — Pogovor s poslušalci — Priporočajo vam — Obvestila in spored naših kinematografov — 13.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 28. SEPTEMBRA: 20.00 — Prispevek za starše — Od torika do torika v brežiškem kinu — Sportni komentar — Obvestila — Glasbena oddaja: Umevanje instrumentalne glasbe — nadaljevanje.

INTERVJU Z JANEZOM NOVAKOM

Kdo pa je ta Janez Novak, da ga intervjuja celo najbolj razširjeni jugoslovanski lokalni tednik Dolenjski list? Se tega ne veste!? To je povprečni Slovenec oziroma Dolenjec. Statistiki so ugotovili, da se piše Novak, ime mu je Janez, letno poje povprečno toliko mesa (po reformi precej manj), toliko kruha (po reformi več črnega, ker je cenejši), ima ženo, ki ni zaposlena, dva otroka, ima povprečno take osebne dohodek (plus honorar), živi toliko let, njegova povprečna izobrazba je taka (običajno 1- do 2-krat nižja od priznane), povprečno pa misli o stvareh, ki ga zadevajo... o vruga! Kaj misli, so pa statistiki povsem pozabili izračunati!

To vrzel bo izpopolnil Dolenjski list. Janezove izjave vzamete lahko resno ali pa tudi ne. Doslej jih v glavnem nihče ni upošteval, ker je na sestankih jecljal in se slinil, »stricev« nima, tujk pa sploh ne zna uporabljati (niti pravilno niti nepravilno, kakor dela to še danes precej naših gospodarstvenikov in politikov). Tudi mi ga ne jemljemo preveč resno, saj smo izbrali za spisovatelja njegovih intervjujev enega naših najslabših dopisnikov, ki ga pri našem družbenem, političnem, statističnem, ekonomskem in skratka vsestranskem razgibanem življenju (cene pustimo pri miru) edinega lahko pogrešamo.

Se enkrat: bodite prizanesljivi sodniki! Ne mečite vanj jaje, ker jih uvažamo iz Izraela, Bolgarije itd., niti paradižnikov (uvoz iz Albanije in Španije), niti kakšnih drugih artiklov, saj morda tudi nje za drage devize od vrag vedi kod uvažamo!

Prihodnji teden: Gospodarska reforma in Janez Novak.

Razpisna komisija upravnega odbora podjetja ALPINA — Žiri

razpisuje prosto delovno mesto

POSLOVODJE

prodajalne obutve ALPINA Novo mesto

POGOJ: visoko kvalificirani delavec trgovske stroke z 10 leti prakse v trgovini z obutvijo.

Osební dohodek obračunavamo po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Prijave sprejema kadrovske sektor podjetja 15 dni po objavi razpisa.

DELAVSKI SVET OBRTNEGA PODJETJA »PEKARNA IN SLAŠČIČARNA« Novo mesto

razpisuje delovni mesti za:

1. kvalificirano prodajalko kruha

za poslovalnico št. 3, Partizanska c. 7 — možna tudi sorodna stroka. Pogoji: popolna materialna in ostala odgovornost za celotno poslovanje, deljen delovni čas.

2. nekvalificirano prodajalko kruha

za poslovalnico št. 1, Glavni trg 10 — prodajalka mora biti zdrava, sposobna za prenašanje kruha; delo vsako drugo nedeljo.

Osnovni pogoji za delovni mesti: nekaznovanost, smisel za osebno higieno in čistočo, red in točnost pri poslovanju. Osební dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Pismene ponudbe pošljite do 25. septembra 1965 na naslov:

DS PEKARNE IN SLAŠČIČARNE NOVO MESTO

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevo, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rta Bačar, France Grivec, Miloš Jakopec, Marjan Moškoč, Jožica Tepey in Ivan Zoran.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 60 din — Letna naročnina 2000 din, polletna 1000 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo: 3750 din oz. 3 ameriške dolarje — Itekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Casopisno podjetje DELO v Ljubljani.